OLYMPIJSKÁ REVUE

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

niké EXTRA ŠPORT

26. MARCA 2008

2/2008

SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ

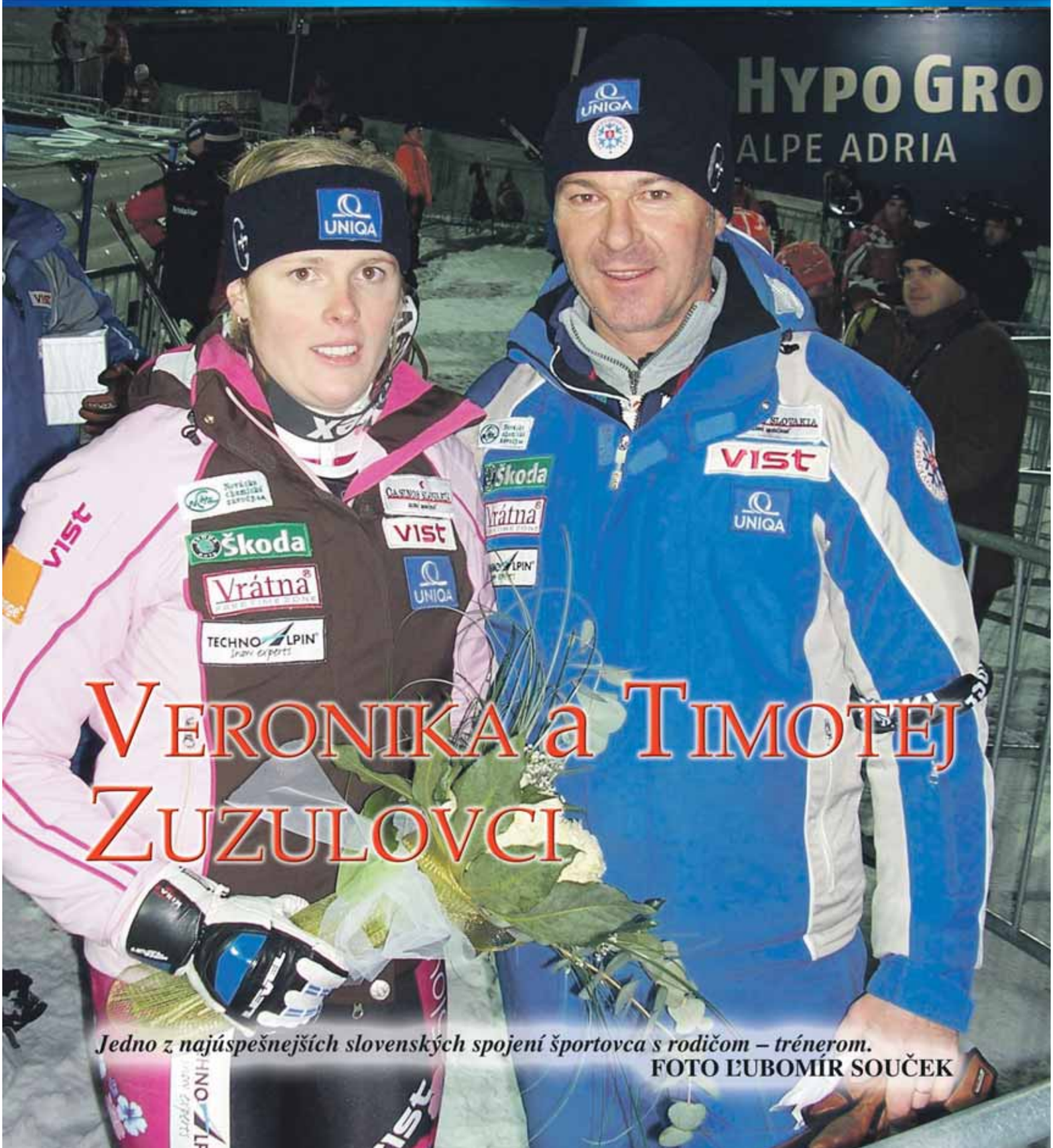

VERONIKA a TIMOTEJ ZUZULOVCI

Jedno z najúspešnejších slovenských spojení športovca s rodičom – trénerom.

FOTO ĽUBOMÍR SOUČEK

Jeho veličenstvo rodič

Slovenský šport nemá funkčný systém, preto je čoraz viac odkázaný na dominanciu rodičov športovcov – so všetkými kladmi aj zápormi

Fakt, že úspechy slovenského športu sú čoraz viac postavené na obetavosti, finančnej podpore a odbornom či manažérskom vedení zo strany rodičov špičkových športovcov, je očividný. Ako výborná ilustrácia nám môže poslúžiť pohľad na desiatku najúspešnejších športovcov Slovenska v minulom roku. Víťaza novinárskej ankety Martikána, tretích bratov Hochschornerovcov a šiestu Zuzulovú od malička až dodnes trénersky vedú ich otcovia. V prípade v poradí druhého Charfreitaga je otec jedným z jeho dvoch trénerov. Štvrtého Mariána Hossu viedol otec v reprezentačnom tíme. Ôsmeho Petra Velitsa, deviateho Mariána Ostrčila i desiateho Mikuláša Konopku otcovia trénovali v ich mladších rokoch (a okrem toho ešte aj ich súrodencov, ktorí sa tiež výrazne presadili – v prípade Velitsovcov sa ešte viac angažoval ich strýko). Manažérkou piatej Hantuchovej je jej mama a aj v prípade siedmeho Tešoviča je rukopis otca na jeho kariére výrazný. Podobné by sa dalo povedať aj o mnohých ďalších veľkých persónach slovenského športu – Moravcovej, Hrbatom, Šatanovi, či Gáboríkovi. Jeho veličenstvu rodičovi sa slovenský šport jednoducho musí hlboko klaňať. Tento stav však má aj svoje zápory.

■ *Michal (vľavo) a Jozef Martikánovci. Otec tiež súťažil vo vodnom slalome, ale ako tréner je nepomerne úspešnejší.*

Rodič – tréner sa stal fenoménom slovenského vrcholového športu. Aj rodičov – manažérov je už dosť. **„Rodič, ktorý je zároveň trénerom, to má ľahšie. Na tréningu si môže dovoliť byť tvrdší. Prinajmenšom doma sa to utrasie,“** tvrdí jeden z najúspešnejších rodičov – trénerov v slovenskom športe **Jozef Martikán**. Psychológ **Tomáš Gurský** mu oponuje: **„Prenášanie športových problémov domov býva zvyčajne veľmi kontraproduktívne.“**

KEĎ DETI RASTÚ, RODIČOVSKÁ ÚLOHA SA MENÍ

Mnohí rodičia sú prvými trénermi svojich detí. Je to prirodzené, predovšetkým ak sa sami venovali súťažnému športu. Faktom však je, že zväčša nemajú trénerské vzdelanie, ani dostatočné odborné skúsenosti, často len vlastnú športovú prax. Veľkou zanietenosťou môžu do určitého času dosahovať úspechy, ale zároveň môžu v dieťati vypestovať nesprávne pohybové návyky. Zlá technika potom limituje jeho ďalší vývoj predovšetkým v koordinačne náročných športoch.

Vzhľadom na dynamiku vývoja športovej prípravy je prirodzené, že rodič, ktorý sa trénerstvu venuje amatérsky popri zamestnaní, nedokáže stíhať moderný trend. Má v princípe dve možnosti. Prvou je, že sa vzdá zamestnania a stane sa profesionálnym trénerom. To sú trebárs príklady vodnoslalomárskych otcov - trénerov **Petra Hochschornera staršieho** a **Jozefa Martikána**, ktorí svoje deti doviedli až k olympijským víťazstvám. Pritom spočiatku ťažili len z vlastných pretekárskych skúseností. Trénerské vzdelanie nadobudli až neskôr, keď

Športové školy žijú aj vďaka rodičom

Stále platná Vyhláška Ministerstva školstva SR 65/1988 o športových školách a SOU s triedami s vrcholovou športovou prípravou jasne deklaruje, že náklady spojené s tréningovým procesom, materiálno-športové vybavenie a účasťou na sústredeniach hradí zriaďovateľ. A aká je skutočnosť? Diametrálne odlišná. „Žiaľ, v praxi sa vyhláška vôbec neuplatňuje,“ vraví riaditeľ Športového gymnázia na Ostredkovej ulici v Bratislave Vladimír Miller. „Financie od nášho zriaďovateľa, ktorým je VÚC, nestačia na to, aby sme z nich vykryli náklady na spomenuté činnosti.“

A tak sa finančná záťaž súvisiaca s tréningovým procesom presunula kľúčovo na plecia rodičov žiakov športových škôl. Napríklad len za každoročné dve sústredenia (jedno na jar, druhé na jeseň) zaplatia rodičia študentov bratislavského ŠG dovedna 10 000 korún. Okrem toho kupujú svojim ratolestiam aj športový výstroj. Škola naň nemá v rozpočte vyčlenené prostriedky. „Materiálne zabezpečenie našich atlétov stálo uplynulý rok priemerne 12 000 korún na žiaka,“ ponúka Miller konkrétny príklad.

V minulosti mali študenti bratislavského športového gymnázia celý deň k dispozícii lekára a psychológa. „Žiaľ, ani ich služby už nie sme schopní z pridelených financií uhradiť. Túto starostlivosť si musia rodičia zabezpečiť tiež sami.“

Bratislavské športové gymnázium hradí za žiakov poplatky za prenájom športových objektov - gymnastickej a zápasníckej telocvične, krytej plavárne na Pasienkoch, športových hál Mladosť a Elán a v lete za štadión Interu. „V minulom roku sme za prenájom športovísk zaplatili približne 3,5 milióna korún,“ konštatuje riaditeľ. O športovú prípravu 412 žiakov sa stará 24 trénerov, ktorých platí tiež škola.

Podľa Vladimíra Millera sa finančné nároky na rodičov študentov športového gymnázia z roka na rok zvyšujú. „Odhadujem, že štúdium na našej škole odčerpá ročne z rodinného rozpočtu približne 25 až 30 000 korún. V niektorých prípadoch však aj oveľa viac. Moderný výstroj je veľmi drahý a ceny všetkého, čo súvisí so športom, stále stúpajú.“ Riaditeľ oceňuje prínos rodičov, ktorí škole nezištne pomáhajú.„Ak sa čosi pokazí, zabezpečia bezplatnú opravu, darujú žiakom dresy, lopty, do učební počítače. Ale takto to chodí aj na klasických, nielen športových školách,“ pripomína.

Hoci náklady súvisiace so štúdiom na športovom gymnáziu sú čoraz vyššie, Vladimír Miller to považuje za dobrú investíciu do dieťaťa. „Rozumný rodič si uvedomuje, že radšej bude dieťaťu financovať športovanie, ako keby sa malo kade-tade len tak poflakovať po sídlisku,“ myslí si riaditeľ bratislavského športového gymnázia. Na záver debaty si z pozície podpredsedu Slovenského olympijského výboru neodpustí poznámku, ktorá charakterizuje situáciu v slovenskom športe: „Špičkové výsledky dosahujú mnohí naši najlepší nie vďaka nastavenému systému, ale najmä zásluhou zanietených a obetavých rodičov.“

Múdra: Z Nepelu by dnes nebol šampión

V krasokorčuľovaní hrali rodičia odjakživa vážnu úlohu. Adepti začínajú v ranom veku a za raného rána. Na prvé tréningy prichádzajú s rozospatými očami. Ešte pred prvou školskou hodinou. Za brieždenia. Na šiestu. V sprievode rodičov.

Aj slovenského Športovca 20. storočia Ondreja Nepelu, hoci mal zimný štadión takpovediac cez ulicu, na tréningy sprvu sprevádzala mama. Sedemročné chlapča spontánne tancovalo pred televíznou obrazovkou počas prenosov z bratislavských majstrovstiev Európy 1958 a po nich jeho mama prišla za trénerkou Hildou Múdrou so stokorunáčkou a pohárom lekváru v ruke s prosbou, aby sa ho ujala. „Lekvár ochutnám, ale stovku si schovajte," povedala jej.

„Dnes by sa z Nepelu nielenže nestal olympijský a svetový šampión, ale by ani nekorčuľoval," tvrdí Múdra. Vtedy bol mesačný klubový príspevok na dieťa sto korún, kým dnes je osemtisíc. „Ondrovi rodičia by jednoducho na to nemali," myslí si najúspešnejšia trénerka slovenskej krasokorčuliarskej histórie.

Nepelov otec bol šofér, mama domáca. „Keď už bol Ondro vo svetovej špičke, kostýmy mu šili v garderóbierskej dielni Slovenského národného divadla, ktorej šéfoval dnešný profesor Milan Čorba, ale prvé úbory boli domácim dielom jeho mamy, vyučenej šičky," spomína viedenská rodáčka.

Ak sa o „tete Múdrej" hovorilo ako o Ondrejovej druhej mame, tak nielen preto, že bola jeho trénerkou. Chodila aj na rodičovské združenia do Ondrejovej školy, rozhodla, že pôjde študovať právo...

Nepela je už dávno na druhom svete, ale Múdra si aj po osemdesiatke udržiava sviežu myseľ. Rodičovská téma ju zaujala. „Viaceré mamy a otcovia pracovali v takých zamestnaniach, že nemohli doviesť deti na tréningy, a tak ich sprevádzali starí rodičia. Napríklad Sabovčíka babka," spomína. „Rodičia sú všakovakí: príjemní aj veľmi nepríjemní. Niektorí majú dobré oči, vidia chyby svojich detí a podržia trénerovi stranu. Ale sú aj nesúdni, ktorí si myslia, že nad ich deti niet."

Múdra nerada videla rodičov pri mantineli. Ako šéftrénerka bratislavského strediska vrcholového športu zaviedla prax, že rodičia mohli zavítať len na jeden tréning v týždni. Nepelovci nechodili ani na preteky, jedinou výnimkou bol Ondrejov rozlúčkový svetový šampionát 1973 v Bratislave. Otec jeho konkurenta Mariána Filca (ale aj neskoršieho úspešného hokejového trénera Jána Filca), povolaním krajčír, bol iný prípad. „Občas sa mi miešal do remesla," priznáva trénerka.

„Sú rôzne fajty rodičov. Viacerí pomáhali ako funkcionári. Niektorí aj po tom, ako ich deti prestali s krasokorčuľovaním. Čakaný, Barický či Lieskovský patrili medzi výborných a dlhoročných funkcionárov. Napokon, aj dnešný predseda slovenského zväzu Jaroslav Burian je z tejto sorty."

Takí aj onakí sú i v cudzine. Počas pôsobenia v Záhrebe Múdra trénovala Sandu Dubravčičovú, ktorú na ME 1981 doviedla k striebornej medaile a v Sarajeve 1984 zapaľovala olympijský oheň. „S matkou som si lepšie rozumela ako s ňou. Lekárka prvej pomoci mi pomáhala až tak, že sa dcéra zlostila," spomína.

„Nás platil zväz, klub či stredisko. Dnes to majú tréneri o to ťažšie, že ich platia rodičia," tvrdí bývalá trénerka olympijského víťaza, trojnásobného majstra sveta a päťnásobného majstra Európy Ondreja Nepelu. „Keď dieťa nemá úspechy, rodičia zväčša nehľadajú príčiny, ale hneď iného trénera."

MARIÁN ŠIMO

už medzičasom dosiahli množstvo úspechov. Trochu odlišný je prípad **Timoteja Zuzulu**, ktorý začal dcéru Veroniku trénovať nielen s minulosťou lyžiara, ale aj s trénerským vzdelaním v zjazdovom lyžovaní.

Druhou možnosťou je prepustiť dieťa do trénerskej starostlivosti iného, časovo aj odborne disponovaného trénera. V tomto prípade sa rodič musí stiahnuť do úzadia a utvárať dieťaťu predovšetkým materiálne i citové zázemie a určitý servis, uľahčujúci život. Na to však musí pochopiť zmenu svojej úlohy. Zlé je, ak si to neuvedomí a naďalej sa pokúša ovplyvňovať tréningový proces. To plodí konflikty a stres, ktorý môže vyústiť do dlhodobého trápenia sa športovca, prípadne do jeho zranení v snahe vyjsť v ústrety predstavám rodiča, či dokonca až do ukončenia kariéry.

„Väčšina športovcov vo veku dospievania má pocit, že rodičia – zvyčajne jeden z nich, oveľa častejšie otec - sa do ich športovania miešajú príliš. Športovec vo veku 15 – 18 rokov síce chce cítiť prítomnosť rodičov, ale odmieta, aby sa mu do života starali priveľmi. To vo vzťahu k otcom platí predovšetkým u chlapcov. Dievčatá v princípe nepociťujú otcovu prítomnosť ako problematickú a skôr rešpektujú jeho autoritu, ale u dospievajúcich chlapcov je odpor voči autorite otca spravidla oveľa silnejší, pretože chlapci v dospievaní rivalizujú s otcami, kým dcéry zase s matkami," konštatuje **Tomáš Gurský.**

■ *Martina Moravcová s rodičmi Darinou a Karolom, oboma bývalými plavcami. Mama bola Martininou prvou trénerkou a roky ju manažuje, otec je popredný plavecký rozhodca.*

Jedinečná antická rodina

Už v antických časoch platilo, že príklady rodičov priťahujú. A z tých čias dokonca pochádza aj najslávnejšie olympijské spojenie otca so synmi a dokonca až s vnukmi. Boxer Diagorás, víťaz antických olympijských hier v roku 464 p. n. l., mal jedinečné potomstvo – olympijskými víťazmi sa stali jeho traja synovia (najstarší Damagétos dvakrát v pankratione, prostredný Akúsilaos raz v boxe a najmladší Dorieus trikrát v pankratione) a dvaja vnuci (Eukles a Peisirrhodos)!

RODIČIA DOMINUJÚ, KEĎ NEFUNGUJE SYSTÉM

Rodičia boli v našom športe aktívni odjakživa. Vďaka nim sa deti vždy k športu dostávali ľahšie a s ich podporou lepšie napredovali. V porovnaní s érou socializmu sa však ich pozícia v posledných rokoch veľmi zmenila. Sú oveľa viac zaangažovaní, ale aj autoritatívnejší voči okolitému prostrediu v športe. Gurský, ktorý sa pretekársky venoval zjazdovému lyžovaniu, začínal svoju dlhoročnú psychologickú prax pred

OLYMPIJSKÁ REVUE

ŠPORT EXTRA – OLYMPIJSKÁ REVUE, príloha Slovenského olympijského výboru v spolupráci so Slovenskou olympijskou marketingovou, a.s. Vydáva Šport Press, s.r.o., Ilkovičova 34, 842 28 Bratislava. Riaditeľ: JUDr. PAVEL ŠÍPKA. Šéfredaktor: ZDENO SIMONIDES. Zostavovateľ: ĽUBOMÍR SOUČEK. Grafická úprava: RICHARD PETRAKOVIČ. Jazykový redaktor: JURAJ KRÁL. Obálka a vnútorný layout: ARTWELL DESIGN. Tlač: MERKANTIL, s.r.o, Trenčín. Uzávierka 2. čísla 2008: 18. marca 2008. Samostatne nepredajné.

Športový psychológ Tomáš Gurský: „Rodič je pre športovca veľmi dôležitý, ale...“

Športový psychológ Tomáš Gurský mal za posledných desať rokov viac než dve stovky klientov z radov športovcov, predovšetkým z individuálnych športov. Z debát s nimi sumarizuje, že vzťah s rodičmi v drvivej väčšine považujú za jednu z kľúčových vecí, ktorá rôznymi spôsobmi priamo ovplyvňuje ich športovanie. Konštatuje, že veľmi škodlivá často môže byť tzv. projekcia, keď sa rodič snaží prostredníctvom dieťaťa realizovať svoje vlastné nenaplnené športové ambície. Je síce známych dosť prípadov, keď sa deti naozaj „potatili“ alebo „pomamili“ a mali dosť talentu aj vôle uspieť, ale zrejme podstatne viac je prípadov, keď rodič chce viac ako samotné dieťa a núti ho; alebo keď dieťa nemá dostatok talentu a rodič z neho aj tak chce mať šampióna.

„Vo vývoji mladého športovca je hranica, keď už tesný kontakt rodiča s ním nie je vhodný, pretože mu neumožňuje dozrieť a postaviť sa na vlastné nohy. Situácia je špecifická, keď je matka, ale častejšie otec, zároveň trénerom športovca. Je veľmi dôležité, aby rodič s postupom rokov menil svoj prístup k dieťaťu a aby ho nechával postupne dospieť. Dieťa v procese dospievania sa má stať partnerom rodiča, nie byť k nemu večne v podriadenom vzťahu. Niektorí rodičia – tréneri si dokážu uvedomiť, že je v záujme ďalšieho vývoja dieťaťa, aby sa vymanilo z ich dominantného vplyvu a prizvú do realizačného tímu ďalších ľudí. Tým sa utvára priestor pre partnerský vzťah a znižuje sa vzťahové napätie.

Máme v slovenskom športe viaceré prípady, keď trénerská spolupráca rodiča s dieťaťom prináša mimoriadne športové výsledky – za všetkých možno spomenúť Hochschornerovcov, Martikánovcov, či Zuzulovcov. Je to tak aj vďaka tomu, že Peter Hochschorner starší, Jozef Martikán aj Timotej Zuzula vyrástli v profesionálov a súčasne dokázali ustúpiť zo vzťahu rodič – dieťa a viac ho nahrádzať partnerským vzťahom dospelý – dospelý. Nielen po stránke kvalitného vedenia tréningu, ale aj v celkovom výchovnom prístupe.

Keď hovoríme o rodičovi – trénerovi a dieťati – športovcovi, je veľmi odlišná situácia v individuálnom a v kolektívnom športe. V individuálnom je priame rodičovské riadenie trochu jednoduchšie. V kolektíve sú však dvojrole otec – tréner, alebo matka – trénerka neustále vo vnútornom konflikte. A je zrejmé, že pre vzťahy v kolektíve takáto kombinácia nikdy nebude dobrá. Ostatní v kolektíve buď budú vnímať trénerovo dieťa ako protekčné, alebo naopak – ak je rodič voči nemu nadmieru prísny – ako nešťastníka. Preto je vhodné zveriť dieťa do starostlivosti iného trénera, až kým nedospeje. V dospelom veku, keď sa vzťah už zmení na partnerský, to môže fungovať dobre. Vo svetovom futbale nám príklad poskytujú Maldiniovci, v našom hokeji na úrovni reprezentácie zase Hossovci.

Trénovať vlastné dieťa môže znamenať aj prenášanie konfliktov z tréningov či zo súťaží domov, teda do súkromia. Častejšie je trénerom otec a matka má zvyčajne možnosť nadhľadu a nie je natoľko vtiahnutá do športu. Preto svojím zásahom často môže zmierniť konflikt. Ale prenášanie športových problémov domov býva zvyčajne veľmi kontraproduktívne. Tí osvietenejší rodičia - tréneri už pochopili, že práca – v tomto prípade šport - a súkromie sú rôzne veci, ktoré by sa nemali miešať. V mladom veku, keď sa utvárajú základné návyky, je domáca diskusia aj o problémových témach – napríklad o životospráve – vhodná. Ale keď sa v súkromí často rozoberajú problémy z tréningu či zo súťaže, preťažuje to a unavuje psychiku.

Pomerne častý je aj jav rodiča – manažéra/funkcionára. Ten býva menej patogénny. Dosť často rodičia, ktorí sa starajú o manažovanie svojho dieťaťa, majú prirodzené manažérske sklony a vedia sa postarať o utvorenie dobrých podmienok. Tým, že na rozdiel od trénerov nie sú neprestajne v „hypnóze“ športového výkonu vlastného dieťaťa, získavajú trochu odstup. A fyzické odstúpenie od veci človeka oslobodzuje. Ale ak manažérovi tento odstup chýba, tiež to môže plodiť choré rozhodnutia.“

zhruba dvoma desaťročiami na bratislavskej Športovej škole. Vraví, že systém športových škôl bol v tom čase veľmi funkčný a rodičia doň vkladali dôveru. Preto ani necítili potrebu výraznejšie zasahovať do niečoho, čo fungovalo. Ich prežívanie športových úspechov či neúspechov dieťaťa bolo menej emotívne a nebolo také extrémne, ako dnes. Rodičia aj oveľa menej chodievali na preteky.

Žiaľ, dnes slovenský šport stojí vyslovene na nich. Mnohí rodičia plánujú deti len uviesť do športu, ale, žiaľ, v určitom období zisťujú, že vlastne ich nemajú komu odovzdať. Radi by ich začlenili do funkčného systému, lenže ten tu nie je. A ak nechcú, aby ich dlhoročná námaha, osobnostný, časový aj finančný vklad vyšiel nazmar, musia začať suplovať neexistujúci systém. To znamená naďalej utvárať dobré podmienky pre športovanie svojho dieťaťa buď tým, že ho sami trénujú, alebo sa stanú jeho manažérom. Obidvoje činnosti sú veľmi náročné. **„Som presvedčený, že keby u nás znovu začal fungovať systém, keby sa adekvátne staral štát a mali by sme silné kluby i zväzy, rodičia by tak ako kedysi vo väčšine ustúpili do úzadia,“** myslí si **Gurský**.

■ *Peter (vľavo) a Pavol Hochschornerovci s otcom Petrom starším. Pre Hochschornera seniora platí to isté, čo pre Jozefa Martikána, na vode však súťažila aj mama dvojičiek Gabriela.*

V slovenskom športe sa prehlbuje kríza. Niekdajší systém prípravy z čias ČSSR sa na Slovensku úplne zrútil, pričom nič dostatočne funkčné ho nenahradilo. V Česku si v tomto smere počínali podstatne rozumnejšie a české výsledky, predovšetkým v športoch s masovou konkurenciou, tomu zodpovedajú. Aj rozdiel v mimorodinnej podpore športu je v oboch krajinách markantný.

Budúce športové esá u nás neraz vyrastajú v ťažkých podmienkach. Ak ich trénuje vlastný rodič, musí sa pre úspech totálne obetovať. Veľa o tom môže hovoriť **Timotej Zuzula**, otec a tréner jednej z najlepších svetových slalomárok. **„Veľakrát sme boli vo všetkom na úplnom dne a ja som sa dokázal v ťažkej situácii obetovať len preto, že išlo o moju dcéru. V danom stave, keď tréneri za špičkovú prácu nie sú adekvátne zaplatení, by som to s niekým iným asi nedokázal.“**

KEĎ RODIČIA ŠKODIA

Prehlbujúca sa rodičovská dominancia v slovenskom športe síce prináša sem – tam špičkové výsledky, ale plodí aj mnohé negatíva. Najhoršie je, keď rodič, ktorý investuje do športovania svojho dieťaťa veľké peniaze a množstvo času i úsilia, si myslí, že má právo zasahovať aj do odborných záležitostí, prípadne presadzovať svoje dieťa aj na úkor iných, zvyčajne z menej solventných rodín.

Existuje dosť signálov, že tento jav je fre-

kventovaný napríklad v ľadovom hokeji. Kým v dávnejšej minulosti bolo hlavným motívom našich mladých hokejistov prebojovať sa raz do reprezentácie, dnes rodičia mladých hráčov čoraz viac presadzujú ich čo najskorší prienik do zámorských súťaží. Konečnou métou sa stáva NHL a s účinkovaním v nej spojené veľké zárobky. V dôsledku toho mnohí rodičia svoje deti už od veku dvanástich rokov sústreďujú na výkon, víťazstvo a čo najlepšie individuálne štatistiky, pretože tie môžu zaujať skautov klubov NHL. Zápas, ktorý by mal byť len ukážkou, čo sa mladý hráč v tréningu naučil, sa tak stáva všetkým. Hoci náš hokej bol vždy postavený na kombinácii a súhre, týmto sa v hráčoch buduje individuálnosť. Rodičia tlačia na trénerov, aby boli na ľade čo najdlhšie. Keď nadobúdajú pocit, že niekto im „kazí" ich zámer rýchlej produkcie budúceho hráča NHL, sú zlí a reagujú prchko a extrémne. Pôsobia negatívne na trénerov, funkcionárov, rozhodcov a čo je paradoxné, často i na vlastné deti. Tie sa neraz namiesto povzbudenia dočkajú drsnej kritiky, ktorá je dosť ďaleko od správnej rodičovskej náročnosti.

„Žiaľ, dnes u nás došlo k situácii, že rodičia sú nadmieru zaangažovaní do veci. Vkladajú do športovania svojich detí množstvo peňazí i času, preto sa nevedia odosobniť a získať nadhľad. Mnohí chcú aj rýchlo výsledky a návrat investícií. V dôsledku toho všetkého často vytvárajú „dusno". Tento stav brzdí rozvoj športu. Na niektorých športoch už tvoria publikum takmer výlučne rodičia, čo je choré, pretože šport takto stráca svoje prirodzené prostredie a fanúšikovské zázemie. Markantným príkladom je trebárs krasokorčuľovanie," hovorí **Tomáš Gurský**.

SOLVENTNOSŤ JE VÝHODA, ALE MÔŽE AJ BRZDIŤ

Základňa športovcov sa nám stále redukuje. Nedostatok financií a absencia prepracovaného systému prípravy talentovanej mládeže spôsobujú, že slovenský šport prichádza o množstvo talentov. Mnohé sa ani len nepodarí identifikovať, pretože k športu proste neprídu. Aktívne vyznávanie športu dnes mládež láka čoraz menej a výber talentov sa už dávno

■ *Libor Charfreitag s otcom rovnakého mena. Otec ho priviedol k atletike a dnes je jedným z jeho dvoch trénerov.*

■ *Bratia Peter (vľavo) a Martin Velitsovci s otcom Ladislavom. Dvojičky trénoval predovšetkým ich strýko Tibor, zatiaľčo otec – tiež bývalý známy cyklista – ich skôr koučoval.*

Povedali o vzájomných vzťahoch v médiách

„Lyžovanie zvyčajne zostáva pred dverami nášho spoločného domova. Do bytu sa prenáša len vtedy, keď si po návrate domov zo zahraničia otec ide na videu pozrieť moje jazdy. Vtedy ich komentuje a spoločne ich rozoberáme. Inak sú debaty o lyžovaní doma tabu."

(zjazdárka VERONIKA ZUZULOVÁ)

„Ako rodičia – vodáci sme sa s manželkou snažili dávať deťom v oblasti športu všetko, čo sme vedeli. Bolo šťastie, že chalani sa „chytili". S pretekárskym športom začali síce trochu neskoro, ale o to intenzívnejšie. Nebolo plánované, že by sme z nich chceli mať pretekárov. Skôr k tomu došlo geneticky."

(vodnoslalomársky tréner PETER HOCHSCHORNER starší)

„Mama obetováva mojej sláve a plávaniu najviac. Neviem, či by som sa bez jej pomoci ešte mohla venovať plávaniu na vrcholnej úrovni. Blokuje negatívne vplyvy, ktoré by ma mohli nejako zasiahnuť a ako manažérka mi aj organizuje celý domáci program."

(plavkyňa MARTINA MORAVCOVÁ)

„S otcom trávim zo všetkých ľudí najviac času a bez neho by som určite nedokázal to, čo sa mi doteraz podarilo. Málokto by mi vedel poradiť tak, ako on. Jeho rady si veľmi cením. Určite vie, ako by malo vyzerať ideálne jazdenie na divokej vode a snaží sa ma k tomu priviesť. Sám jazdil na dobrej úrovni, ale vie aj rozumne triediť poznatky zo skúseností iných ľudí a dopĺňa to zvláštnym inštinktom."

(vodný slalomár MICHAL MARTIKÁN)

„Ak rodič svoje dieťa nepodporí – a týka sa to akejkoľvek činnosti – potom je jeho šanca na úspech minimálna. S bratom Milom vďačíme rodičom za veľa. Chodili s nami na súťaže v našich začiatkoch, chodili s nami aj vtedy, keď sa nám nedarilo a chodia s nami až doteraz. Najmä otec má obrovskú zásluhu na tom, že z nás vyrástli poprední športovci. Najdôležitejšie je však to, že rodičia z nás vychovali cieľavedomých a disciplinovaných ľudí. Preto sme aj úspešní."

(atlét MIKULÁŠ KONOPKA)

„Rodičia stáli pri moji atletických začiatkoch a bez ich výdatnej pomoci a podpory by som sa sotva vypracoval na súčasnú úroveň. Podporili ma aj vtedy, keď som v roku 1996 dostal ponuku ísť študovať do Spojených štátov. Otec zostal mojím trénerom - konzultantom až do dnešných dní. Domov do Trnavy sa z Dallasu vždy teším, mám tam skvelé zázemie vďaka obom rodičom."

(atlét LIBOR CHARFREITAG)

„Otca pokladajú za extrémistu. Keby však nebol taký, aký je, sotva by som dosiahla to, čo som dosiahla. Odmala nás so sestrou vychovával tvrdo, hlavne mňa. Nenávidí rozmaznané deti a keďže nechcel, aby sme my boli také, bol na nás veľmi prísny. Mávali sme povinnú večierku, o ktorej nebol ochotný diskutovať, a napríklad v jedení nám stanovil prísne obmedzenia. Teraz je v porovnaní s minulosťou úplný anjel."

(VERONIKA ZUZULOVÁ)

Zuzula: „Nikdy som nerátal, koľko stálo Veronikino športovanie“

Timotej Zuzula je momentálne asi najmarkantnejším slovenským prípadom rodiča, totálne zaangažovaného do športového rastu svojho dieťaťa. Absolvent Lyžiarskeho gymnázia v Kežmarku vyštudoval trénerstvo lyžovania na FTVŠ a športovo sa venoval dcéram Veronike a Dominike od ich útleho veku. Kým mladšia Dominika si napokon vybrala tenis, s Veronikou absolvoval Timotej Zuzula celú tortúru jej lyžiarskeho rastu, až ju napokon priviedol do svetovej slalomárskej špičky. Ak by sme vytiahli zopár mien svetoznámych zjazdárov a zjazdárok, vypiplaných ich otcami, tak nadviazal na tradíciu trebárs Cochranovcov, Girardelliovcov, Aamodtovcov, Pärsonovcov či Šoltýsovcov a pridal sa ku Kosteličovcom či Záhrobským.

Zuzulovci roky fungovali na lyžiarskych svahoch veľmi skromne. Do Veronikinho športového rastu otec investoval nielen maximum síl, ale aj vlastných finančných prostriedkov. Aby dokázal „utiahnuť“ drahú prípravu, privyrábal si spočiatku výškovými prácami. Keď sa stal profesionálnym trénerom, do Semmeringu vozil početnú skupinu detí, vrátane dvoch vlastných, niekoľko rokov priam dobrodružne päťkrát do týždňa v starej škodovke stodvadsiatke. Z celej skupiny sa v lyžovaní napokon plne presadila len jeho staršia dcéra. Kopu vecí pri nej Zuzula počas dlhého obdobia odtiahol sám a neraz musel odtrpieť veľké nepohodlie. Medzi prvými zo Slovenska začal na prípravu na ľadovci v Hintertuxe kupovať celosezónne lístky, pretože to vychádzalo podstatne lacnejšie, než veľakrát kupovať niekoľkodňové permanentky. Až v posledných šiestich rokoch sa všetko, čo do Veroniky vložil, zúročuje a začína to prinášať výsledky, aj finančný benefit. Ale kvalitné podmienky na prípravu si otec s dcérou museli veľmi tvrdo vybojovať.

„Keď mi na ľadovci peniaze nevychádzali, tak Veronika spala v penzióne na mojej posteli a ja som sa rozložil na sedadle v aute. Raz som takto prežil celú prípravu v Hintertuxe. Nikdy som neprestal kvôli peniazom. Vždy som našiel nejaké riešenie, aj keď neraz to bolo na úkor môjho zdravia,“ spomína Zuzula. Hrdlačil a strádal, ale neľutuje. „Nikdy som nepočítal, koľko rodinu stála Veronikina lyžiarska kariéra. A keď som počul iných rodičov debatovať o tom, čo si mohli kúpiť, keby neinvestovali do športovania dieťaťa, vždy sa mi to bridilo. Ja som to predsa vkladal do môjho dieťaťa preto, lebo som to chcel dať.“

■ *Veronika a Timotej Zuzulovci.*

Zuzula dlhší čas nebol presvedčený, že Veronika je takým talentom, do ktorého by bolo treba naozaj veľa investovať. „Chcel som, aby sa venovala lyžovaniu, ale nemal som veľké oči. Ale keď ako mladšia žiačka vyhrala preteky v Abetone a potom v Kanade, zašiel som za Olgou Charvátovou, ktorá mala zastúpenie Rossignolu pre Česko a Slovensko, s prosbou o pomoc, pokiaľ ide o lyžiarsky materiál,“ hovorí. Keď potreboval finančnú pomoc napríklad pri výjazdoch na iné kontinenty, obrátil sa na priateľov a známych. „Ale nikdy som nechcel pomoc len tak. Vždy som za peniaze, ktoré som od niekoho dostal, musel aj niečo dať. Odvďačiť sa výsledkami.“

zmenil na nábor. Keby nebolo zanietených rodičov, bolo by to ešte horšie. V tomto teda otcovia a mamy zohrávajú veľmi pozitívnu úlohu. Ale...

Vrcholový šport je tvrdá drina a mentálne je na ňu viac pripravené dieťa, ktoré si všetko cenné musí vybojovať, zaslúžiť a musí na to dlho čakať. V tomto smere sú psychicky lepšie disponované deti z chudobnejších rodín, ktoré majú veľkú schopnosť prekonať sa či odriekať si, naučili sa o všetko bojovať a znášať aj bolesť či nepohodlie. Proste, majú „srdiečko“.

Šport je však u nás čoraz viac dostupný len pre deti zo solventných rodín. Tie majú patričné materiálne zabezpečenie a rodičia im vedia zaplatiť vcelku kvalitných trénerov. Keďže talenty sa rodia všade, je zrejmé, že aj medzi týmito deťmi musí byť dosť talentov. Najmä medzi deťmi bývalých aktívnych športovcov, pretože gény sa nezaprú. Solventnosť rodičov je teda primárnou výhodou a ak sú takíto rodičia na deti nároční, môže to prinášať veľké úspechy. Problém je, že v takýchto rodinách neraz deti dostávajú aj cenné veci ľahko a bez veľkej námahy. A to v športe nefunguje. Dieťa, ktoré má všetko, ťažko nachádza motiváciu do veľkej driny, ktorej výsledok je v nedohľadne.

Jeho veličenstvo rodič je teda veľmi rôznorodé. Môže panovať dobre, ale aj – zle.

Olympioničku trénuje otec – zadarmo!

Zohnať sponzorské peniaze na prípravu vrcholového športovca je poriadna drina. Šurančan Jozef Malík, tréner a zároveň otec chodeckej reprezentantky Zuzany Malíkovej, by o tom vedel napísať diplomovku. „Je to obrovský problém a ja som už na túto činnosť rezignoval,“ priznáva. „Odpoveď na naše žiadosti o podporu bola v poslednom období takmer stále zamietavá. Výsledný efekt ani zďaleka nezodpovedal vynaloženej námahe.“

Jedna z najlepších chodeckých junioriek na svete (piata a ôsma na MSJ, šiesta na MEJ) nikdy nemala významného sponzora. „Sem-tam sa nám podarilo niečo zohnať, ale len drobné sumy. V Šuranoch sa sponzori zamerali na futbal a hádzanú. Pomocnú ruku nám podalo aspoň mesto, od ktorého dostávala Zuzana cez telovýchovnú jednotu účelovú dotáciu. Veľakrát sa stane, že chýbajúce peniaze doložíme z rodinného rozpočtu,“ pripomína otec a tréner v jednej osobe. Osemnásta najlepšia chodkyňa sveta potrebuje ročne na prípravu 300 až 400-tisíc korún. Štvrtinu, ba niekedy až polovicu musí zohnať z rôznych zdrojov jej rodinný realizačný tím.

Jozef Malík trénuje svoju dcéru - olympioničku už osemnásty rok. Zadarmo. Vlastne - takmer zadarmo... „Už sme si zvykli, že náklady na plat pre trénera v Zuzaninom ročnom rozpočte nefigurujú. Asi pred štyrmi rokmi som dostával zo zväzu asi dvetisíc korún mesačne, ale potom vyplácanie trénerov reprezentantov pre nedostatok financií zrušili,“ vraví pokojne. Nie, nesťažuje sa. Taká je slovenská realita.

Jozef Malík obetuje pre dcéru každý rok aj časť dovolenky. „Vlani som dovolenkoval so Zuzanou na Svetovej univerziáde v Bangkoku a na sústredení v japonskom Koči pred majstrovstvami sveta v Osake,“ smeje sa. Čas a prostriedky investované do dcéry neľutuje, hoci Zuzana ešte stále neprekonala výsledok otcovho mladšieho brata Štefana, ktorý na MS 1995 skončil v chodeckom maratóne na 50 km jedenásty. „Dúfam, že sa toho raz dočkám. Miesto v prvej osmičke na MS alebo olympiáde by pre mňa bolo krásnou odmenou za všetko, čo sme museli na ceste medzi elitu spoločne podstúpiť,“ konštatuje Jozef Malík.

Šesťstranu pripravili ĽUBOMÍR SOUČEK a GABRIEL BOGDÁNYI, FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP (5), DUŠAN KOUTNÝ (1) a MATEJ KOHÚT (1)

Obetaví rodičia pomohli splniť chodcovi Tóthovi jeho detský sen o olympiáde

Keď mal chodec Matej Tóth štrnásť a za sebou prvé úspechy v žiackej kategórii, vyhlásil: „Raz budem štartovať na olympiáde!" Jeho rodičia videli, že je cieľavedomý a vytrvalý, veď tréning nevynechal ani v daždi či snehovej fujavici. Preto budúcemu nádejnému olympionikovi splnili, čo mu videli na očiach. „Matejovmu športovaniu sa postupne prispôsobila celá rodina. Chodili sme s ním na preteky, na sústredenia, často som si kvôli nemu bral dovolenku," spomína Matejov otec Viliam Tóth. „Raz sme počas jeho sústredenia vo Vysokých Tatrách bývali v suteréne liečebného domu Helios, len aby sme boli nablízku, keďže bol neplnoletý. A stalo sa, že sme sa po fujavici zobudili zasypaní srieňom."

S pribúdajúcimi úspechmi - Matej skončil ôsmy na premiérovom atletickom svetovom šampionáte do 17 rokov v Bydgoszczi - postupne rástli aj nároky na kvalitnú prípravu. Už nestačili stredohorské sústredenia na Štrbskom Plese, úsilie držať krok so svetovou špičkou si žiadalo viac. „V roku 2000 som sa stretol na pretekoch v Trnave s trénerom Jurajom Benčíkom. Potvrdil mi, že Maťo má všetky predpoklady, aby už o štyri roky štartoval na olympiáde v Aténach. Potrebuje však zaradiť do prípravy vysokohorské sústredenia, najlepšie v Mexiku. Keď mi povedal, že jeden pobyt stojí 60 až 70-tisíc, zatočila sa mi hlava. V prvej chvíli som si pomyslel, že toľko peňazí nikdy nezoženiem," vracia sa spomienkami o niekoľko rokov dozadu Viliam Tóth.

Nevzdal sa a peniaze napokon zohnal. „Oslovil som ľudí, ktorí Maťa poznali už od žiackych čias a držali mu palce. Napokon sme spoločnými silami dali dokopy potrebnú sumu, ale nebolo to vôbec jednoduché," pripomína otec najlepšieho slovenského chodca na 20 km. Matej Tóth ako 18-ročný absolvoval svoje prvé mexické sústredenie a na vrchole roka, juniorských majstrovstvách Európy v Grossete skončil šiesty.

Viliam Tóth si vtedy uvedomil, že ak chce synovi pomôcť k splneniu jeho olympijského sna, zháňaniu sponzorských peniažkov sa nevyhne ani v budúcnosti. Netušil však, že to bude zakaždým poriadna fuška. „Nájsť sponzora pre atléta je na Slovensku veľmi ťažké," opisuje svoje skúsenosti. „Oslovil som viacero veľkých firiem a odpoveď bola takmer vždy rovnaká - sponzorujú len futbal, hokej alebo tenis. Nepomohol mi ani tzv. prezentačný book s Matejovými úspechmi, fotografiami a výstrižkami z novín. Prispeli nám len podnikatelia, prevažne známi, ktorí syna poznali už dávnejšie. Nešlo o horibilné sumy, zväčša o tri až päťtisíc korún. Ak sme od niekoho dostali desaťtisíc, bolo to super!"

Sponzorské financie boli však len jednou časťou rozpočtu nádejného chodca. Manželia Tóthovci prispievali z rodinnej kasy na synovu záľubu približne piatimi tisíckami mesačne. „V tejto sume boli náklady na benzín, vitamíny, výstroj, špeciálnu chodeckú obuv, stravu. Zabezpečili sme mu aj pravidelné lekárske prehliadky a odbery krvi, čo sme považovali za mimoriadne dôležité," vraví Viliam Tóth.

Výsledky talentovaného nitrianskeho chodca z liahne trénera Petra Mečiara na svetových a európskych mládežníckych šampionátoch si všimli v banskobystrickej Dukle. Tréner Juraj Benčík prišiel na jeseň v roku 2002 s ponukou a Matej Tóth sa odvtedy pripravuje v špičkovom armádnom stredisku. Celkom prirodzene, tlak na rodinný rozpočet sa znížil, čo priznáva aj Viliam Tóth: „Také podmienky, aké má v Dukle, by mu asi nikde inde neutvorili. Samozrejme, naďalej využívame na prípravu aj sponzorské peniaze. Bez nich by na sústredeniach nemohol mať trénera či maséra, a v rámci úsporného režimu by si musel sám variť."

Dávna túžba Mateja Tótha o štarte na olympiáde sa aj vďaka nesmiernej obetavosti a zanietenosti jeho rodičov splnila 20. augusta 2004. V aténskej páľave skončil v pretekoch na 20 km tridsiaty druhý. O dva roky neskôr na európskom šampionáte dosiahol životný úspech. Göteborská šiesta priečka mu vyniesla titul Atlét roka 2006 na Slovensku.

■ *Bratia Marcel (vľavo) a Marián Hossovci s otcom Františkom. Otec ako bývalý hokejista priviedol synov na ľad, v dospelom veku ich viedol v reprezentačnom tíme.*

SVETOVÉ TENISOVÉ RODIČOVSKÉ EXTRÉMY:

Najhorší príklad – Dalimir Dokič

Možno vidina veľkých peňazí v tenise privádza niektorých rodičov až k despotizmu. Na takýto prístup doplatili, alebo ním trpeli viaceré popredné svetové tenistky. Hoci práve otcovia mali najväčšiu zásluhu na štarte ich športovej kariéry.

■ **DALIMIR DOKIČ**, občan bývalej Juhoslávie, je najhorší príklad. Jeho dcéra Jelena si síce uvádza miesto rodiska Belehrad, ale podľa iných spoľahlivých zdrojov sa mala narodiť v chorvátskom Osijeku. Isté je, že ju kruto, aj bitkami, trénoval otec, s ktorým prišla do Austrálie a stala sa občiankou tejto krajiny. Dalimir sa dostal do konfliktu s organizátormi viacerých turnajov, mal zákaz vstupu do tenisových areálov a k rozchodu s ním sa odhodlala aj Jelena. Zaplatila mu milión dolárov a požiadala ho, aby sa k nej ani nepribližoval.

■ **JIM PIERCE**, Francúz z Kanady, viedol svoju dcéry Mary takisto nevyberavým spôsobom. Predovšetkým jej (ale aj súperkám) nadával a trestal ju za slabé výkony. Bola šťastná, keď mu vedenie WTA zakázalo vstup na všetky turnaje. Bez otca-tyrana sa dostala medzi najlepšie tenistky sveta. Keď vyhrala Roland Garros 2000, tak sa v slávnostnej reči na diaľku poďakovala otcovi, ktorý ju učil prvé údery.

■ **STEFANO CAPRIATI,** Američan talianskeho pôvodu, sa zaiste tešil, keď jeho dcéra Jennifer patrila už ako 14-ročná do svetovej špičky. Chcel však od nej stále viac a viac, metódy si nevyberal. Jennifer sa ako 17-ročná proti nemu vzbúrila, užívala drogy, za krádež v obchodnom dome ju dokonca zavreli nakrátko do väzenia. Neskôr sa vrátila na dvorce už bez otca a dosiahla svoje najlepšie výsledky.

■ **PETER GRAF** je otec doteraz najúspešnejšej svetovej tenistky Nemky Steffi Grafovej, ktorá bola 377 týždňov prvá na zemeguli. Bez neho by síce nebola takou skvelou hráčkou, ale urobil jej hanbu. Najmä tým, že ho usvedčili z finančných a daňových machinácií aj v súvislosti s jej zárobkami, za čo ho dokonca uväznili. Ona, našťastie, šla čoskoro úspešnou vlastnou cestou.

■ **RICHARD WILLIAMS**, otec slávnych amerických tenisových sestier, tenis nikdy vážne nehral, ale chcel z neho vyťažiť. To on „prinútil" Venus aj Serenu, aby sa tomuto športu venovali, vďaka nemu sa stali hviezdami na dvorcoch a milionárkami. Nikdy sa naňho nesťažovali, ale neskôr si zachovávali od neho odstup. Aj vzhľadom na odmeraný vzájomný vzťah rodičov.

■ **JURIJ ŠARAPOV** je stále ako tréner pri svojej populárnej dcére Marii, ktorej obetoval svoj život. To on s ňou odišiel na Floridu, keď Ruska ešte nemala ani deväť rokov, ale zato mala obrovský talent. Rozsieva okolo seba hromy-blesky, už aj pohľadom by najradšej zničil dcérine súperky. Ani ju však vo svojich nárokoch nešetrí. Určite aj on je zvláštny tenisový otec.

(tg)

V ZNAMENÍ PRÍPRAV NA HRY XXIX. OLYMPIÁDY V PEKINGU (8. – 24. 8. 2008)

VV SOV schváli nomináciu športovcov 17. júla

Od januára tohto roku pravidelne zasadá štáb SOV pre OH v Pekingu a priebežne sa uskutočňujú stretnutia zástupcov SOV s kandidátmi olympijského štartu a s navrhovanými členmi ich sprievodu. Sumarizujeme najdôležitejšie informácie z úvodných dvoch zasadnutí.

K 15. aprílu treba uzatvoriť tzv. long list, čiže nahlásiť širší zoznam členov výpravy SR na Hry XXIX. olympiády. Dňa 20. júna bude do Pekingu vypravený lodný kontajner s materiálom. **Výkonný výbor SOV schváli nomináciu športovcov na OH 17. júla, valné zhromaždenie SOV ju potvrdí a schváli nomináciu sprievodu výpravy 19. júla.** Do 23. júla musí SOV na MOV a do Pekingu odoslať definitívne menovité prihlášky členov výpravy. Do konca februára malo Slovensko istých 28 olympijských miest pre športovcov: po 7 v rýchlostnej kanoistike a v športovej streľbe, po 5 vo vodnom slalome a v atletike, 3 v cestnej cyklistike a 1 v jachtingu.

Slávnostný olympijský sľub do rúk prezidenta SR Ivana Gašparoviča je predbežne plánovaný na 24. júla. Už o deň neskôr by do Pekingu mala odletieť prvá skupinka výpravy, časť vodných slalomárov. Pôvodná predstava, aby výprava odletela v dvoch veľkých častiach, sa nezrealizuje. Do Pekingu sa naši športovci presunú vo viacerých várkach, najviac odletov je plánovaných na 28. júla. Pre olympionikov sú rezervované priame lety z Viedne do Pekingu, ale vzhľadom na všeobecný obrovský záujem o lety do Pekingu je možné, že niektorí členovia sprievodu odletia do čínskej metropoly aj z iných letísk.

Výkonný výbor SOV stanovil pre všetkých olympionikov povinnosť absolvovať pred uzavretím nominácie v priebehu tohto roka aspoň dve antidopingové kontroly, pričom je jedno, či pôjde o súťažné alebo mimosúťažné kontroly, doma alebo v zahraničí. Predseda štábu SOV **Vladimír Miller** požiadal na januárovom zasadnutí štábu predstaviteľov zväzov, aby o vykonaní týchto kontrol u „svojich“ športovcov informovali nielen ADV SR, ale aj SOV. Generálny sekretár Antidopingového výboru SR **Miroslav Motyčík** informoval o spustení nového monitorovacieho systému reprezentantov, o novom zozname zakázaných látok a metód, ako aj o nových predpisoch pre terapeutické výnimky.

Predseda lekárskej komisie SOV MUDr. **Branislav Delej** upozornil na zdravotné riziká podnebia v Pekingu v horúcom a vlhkom auguste. Najväčším nebezpečenstvom pre športovcov môže byť smog, pred ktorým sa musia dôsledne chrániť predovšetkým alergici a astmatici. Uviedol, že lekárska komisia chystá stretnutia so športovcami, na ktorých ich bude konkrétne informovať o možných zdravotných rizikách v Pekingu a o spôsoboch, ako im čeliť. Ďalej informoval, že všetci športovci sa do 14. júla musia preukázať absolvovaním telovýchovnolekárskych prehliadok. Najvýkonnejší slovenskí športovci absolvujú aj komplexné preventívne prehliadky.

Na používanie olympijskej symboliky, vrátane napríklad loga OH v Pekingu na autách športových zväzov či na oblečení jednotlivých športovcov, sa na Slovensku vzťahujú zákonné obmedzenia. Použitie olympijských symbolov aj na nekomerčné účely je striktne podmienené písomným súhlasom SOV. **(sou)**

■ *Slovenský tenis zatiaľ zastúpenie medzi športmi s olympijskými miestenkami nemá, ale hráčka najlepšej svetovej desiatky Daniela Hantuchová by v Pekingu mala patriť medzi tromfy našej výpravy. Štartovala už v Aténach 2004.*
FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP

■ **SOV PODPÍSAL S MINISTERSTVOM ŠKOLSTVA DOHODU O FINANČNEJ PODPORE PRÍPRAVY A ÚČASTI NA OH.** Ministerstvo školstva SR a Slovenský olympijský výbor v zastúpení **Jánom Mikolajom** a **Františkom Chmelárom** podpísali 1. februára dohodu o poskytnutí dotácie na zabezpečenie prípravy a účasti Slovenska na Hrách XXIX. olympiády v Pekingu. Ako uviedol minister školstva a podpredseda vlády SR Ján Mikolaj, vláda v novembri minulého roka schválila dokument, ktorý hovorí o zabezpečení prípravy športovcov na olympijských hrách a ukladá ministerstvu školstva povinnosť finančne ju podporiť. Spolu so SOV teda pripravili návrh dotačnej zmluvy tak, aby sa národný olympijský výbor mohol „plne sústrediť na prípravu športovcov po profesionálnej stránke“. Zmluva zabezpečuje financovanie prípravy a účasti výpravy Slovenskej republiky na pekinských hrách a vytvára optimálne podmienky na prípravu športovcov. Ministerstvo školstva SR prispeje celkovou sumou 53 miliónov korún. Financovanie podpory prípravy olympionikov bude diferencované na základe návrhu SOV.

■ **ČÍNSKY VEĽVYSLANEC V SR HUANG ŽONG-PO NAVŠTÍVIL SOV.** V polovici januára navštívil SOV mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky v SR **Huang Žong-po**. Hlavným motívom pracovného stretnutia boli prípravy Číny aj SOV na OH v Pekingu. Veľvyslanec informoval, že na OH 2008 sa zúčastnia výpravy viac než dvesto národných olympijských výborov s vyše desaťtisíc športovcami. Očakáva sa prítomnosť približne 80 hláv štátov a mnohomiliónová divácka návštevnosť. K úspechu Hier prispeje vyše 70 000 dobrovoľníkov. Ako osobitné zdravotné centrá pre olympiádu bude slúžiť 21 nových nemocníc. Bezpečnostné opatrenia budú fungovať podľa ochranného systému, prevzatého z predošlých olympiád. Doprava bude tiež fungovať podľa systému, osvedčeného v minulosti. V meste vykonávajú rozsiahle opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia, napríklad niektoré továrne presťahovali do iných miest. Pre stravovanie členov jednotlivých výprav budú platiť prísne hygienické opatrenia.

Predseda SOV **František Chmelár** sa čínskemu veľvyslancovi v SR poďakoval za komplexnú informáciu o stave príprav. Konštatoval, že SOV nepochybuje o kvalite pekinských Hier. Tlmočil spokojné názory slovenských športovcov, ktorí už mali možnosť súťažiť a trénovať na olympijských športoviskách. Dobrý dojem vyjadrili aj návštevy delegácií SOV v rokoch 2006 a 2007, ktoré mali možnosť vidieť niektoré športoviská a rokovať s BOCOG. Najbližšie navštívi delegácia SOV Peking v apríli počas zasadnutia Asociácie národných olympijských výborov.

Sme jeden tím

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

SLOVENSKO Olympijský tím

Západoslovenská energetika je generálnym partnerom Slovenského olympijského výboru a Slovenského olympijského tímu

www.zse.sk
www.eon.com

Člen skupiny e·on

Západoslovenská energetika

Centrá olympijského záujmu

Pekinské športoviská pre Hry XXIX. olympiády 2008 vzbudzujú údiv aj obdiv

Najľudnatejšia krajina sveta sa nijako netají tým, že augustové Hry XXIX. olympiády v Pekingu chce pripraviť tak, aby svetu vyrazili dych. Prispieť k tomu majú aj olympijské športoviská, ktoré budú od 8. do 24. augusta centrami vskutku celosvetového záujmu. Celkové náklady na výstavbu olympijských športovísk v Pekingu dosiahli čiastku 1,8 miliardy dolárov. Najdrahší je určite Národný štadión, známy pod prezývkou „Vtáčie hniezdo“. Jeho výstavba si vyžiadala sumu 486 miliónov dolárov. Masívnu publicitu dostalo aj Národné centrum vodných športov, známe ako „Vodná kocka“. Z 31 pekinských športovísk, ktoré budú slúžiť na olympijské súťaže, je tucet úplne nových. Prizrime sa niektorým z nich.

Na priloženej mape Pekingu sú vyznačené všetky mestské olympijské športoviská v metropole krajiny. Ich najväčšia koncentrácia je na severe mesta v štvrti nazvanej **Olympic Green**, do ktorej organizátori OH 2008 umiestnili aj **olympijskú dedinu** (OV) a **hlavné tlačové** (MPC) **i vysielacie centrum** (IBC). Z nových športovísk sa tam nachádzajú už spomínané dva - **Národný štadión**, na ktorom sa odohrajú otvárací a záverečný ceremoniál Hier, atletické súťaže a finálové zápasy futbalových turnajov (č. 1) a **Národné centrum vodných športov**, v ktorom sa bude súťažiť vo všetkých plaveckých športoch (č. 3), ako aj **Národný krytý štadión** (č. 2) pre súťaže v športovej gymnastike, skokoch na trampolíne a v hádzanej a **Olympic Green Tennis Centre** (č. 9). V štvrti Olympic Green je dovedna desať športovísk pre OH 2008, tie zvyšné sú buď dlhšie existujúce, alebo výrazne rekonštruované – č. 4 pre šerm a časť moderného päťboja (šerm a streľba), č. 5 pre lukostreľbu, č. 6 pre pozemný hokej, č. 7 pre futbal a časť moderného päťboja (jazdectvo, beh), č. 8 pre hádzanú a č. 10 pre niektoré zápasy vodného póla a plaveckú časť moderného päťboja.

V tzv. **Western Community Area** na západe Pekingu je deväť športovísk, z toho tri nové – strelecká hala **Beijing Shooting Range Hall** (č. 12 – na streľbu bude slúžiť aj areál č. 11), **velodrom Laošan** na dráhovú cyklistiku (č. 13) a basketbalová **hala Wukesong** (č. 17). V tejto časti mesta sa ešte bude súťažiť v horskej a cestnej cyklistike (č. 14 a 15), v bikrose (č. 16), bejzbale (č. 18) a v softbale (č. 19).

Do **univerzitnej časti mesta** situovali organizátori šesť športovísk, z toho tri úplne nové: **Peking University Gymnasium** pre súťaže v stolnom tenise (č. 21), **China Agriculture University Gymnasium** pre zápasenie (č. 22) a **University of Science and Technology Gymnasium** pre džudo a taekwondo (č. 23). Ďalšie tri športoviská sú staršieho dáta – v hale označenej č. 20 sa bude súťažiť vo vzpieraní a v halách s č. 24 a 25 vo volejbale.

Ďalších šesť dejísk olympijských zápolení je rozhádzaných na viacero vzdialenejších miest, pričom až na dve výnimky sa využijú už existujúce športoviská, ktoré prešli rekonštrukciou. Na **Štadióne pracujúcich** (č. 27) sa odohrá časť zápasov futbalových turnajov, vo **Workers Indoor Arene** (č. 28) boxerský turnaj, na severozápade mesta (č. 29) súťaže v triatlone a v **parku Čaojang** (č. 30) turnaje v plážovom volejbale. Dosť excentricky je vysunutá nová hala na súťaže v bedmintone a v modernej gymnastike s názvom **Beijing University of Technology Gymnasium** (č. 31). A najvzdialenejším pekinským olympijským dejiskom a zároveň športoviskom, s ktorým sa spájajú najväčšie slovenské nádeje, je **Olympijský park pre kanoistiku a veslovanie v Šunji,** ktorý leží 36 km od hlavného tlačového strediska v tzv. **North Scenic Area** (č. 26). V tomto úplne novom areále sa odohrajú zápolenia vodných slalomárov na divokej vode a rýchlostných kanoistov i veslárov.

Z ďalších dejísk olympijských súťaží mimo hlavného mesta sa nás týka len prístav **Qingdao**, kde sa odohrajú – aj s účasťou nášho windsurfistu **Patrika Polláka** – súťaže v jachtingu. V **Šanghaji, Šenjangu, Qinhungdau** a v **Tiandžine** sa budú hrať zápasy časti futbalových turnajov mužov i žien. V **Hongkongu** zase budú hostiť jazdecké súťaže. Futbal aj jazdectvo však budú s určitosťou bez slovenskej účasti. Na celkove 37 olympijských športoviskách v Číne sa bude súťažiť v 28 športoch a dovedna v 302 disciplínach.

ĽUBOMÍR SOUČEK

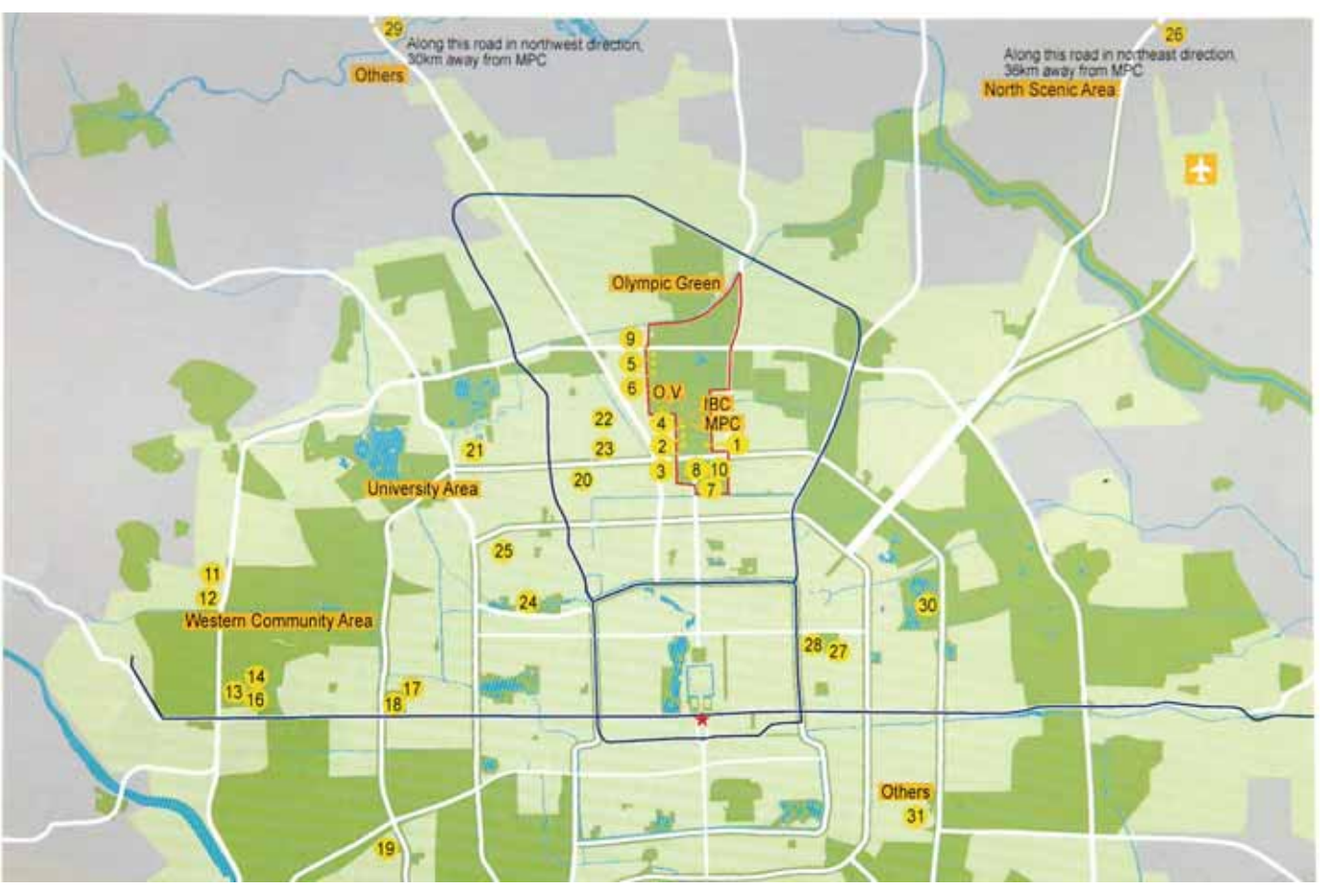

■ *Vľavo hore model Národného štadióna. Vpravo časť jeho podoby v reále, zakrývaná Národným plaveckým centrom, ktorého vzhľad zvnútra aj zvonku pri večernom osvetlení vidno na ďalších dvoch obrázkoch.*

FOTO MARTINA MORAVCOVÁ (3), BOCOG (3), JOZEF LIBA (1)

■ *Vodácky areál v Šunji s traťami pre vodný slalom (vpravo hore a i v detailnom výreze vľavo) a pre rýchlostnú kanoistiku i veslovanie.*

■ *Krytý velodrom Laošan.*

Už pozná chuť cennej medaily

Lúskanie abecedy života a športu so strieborným medailistom z MS v rýchlostnej kanoistike 2007 v C1 na 1000 m MARIÁNOM OSTRČILOM

Jedno zo športových prekvapení roka 2007 sa volá Marián Ostrčil. Robustný kanoista (190 cm, 90 kg) získal na majstrovstvách sveta v nemeckom Duisburgu v C1 na 1000 m striebornú medailu, najcennejšiu pre Slovensko v olympijskej disciplíne na tomto šampionáte. V tom čase, v prvej polovici augusta, dokonca nik zo Slovákov nemal v predolympijskom roku na svojom konte cennejší úspech v odvetví, ktoré je v programe sviatkov pod piatimi kruhmi. Jeho smelý prienik do svetovej špičky sa prejavil aj v ankete Klubu športových redaktorov SSN o Športovca roka 2007, v ktorej skončil na 9. mieste.

Mariána Ostrčila sme vyspovedali tak, že podľa abecedy sme vytypovali slová, vyjadrujúce určité pojmy, a on rozprával, čo v ňom evokujú – či už v súvislosti so športom, alebo s bežným životom.

■ **ATÉNY.** „Usiloval som sa dostať už na olympijské hry v Sydney, ale Slavomír Kňazovický a Peter Páleš v singlových disciplínach, Ján Kubica a môj brat Mário v ‚cédvojke' ma tam nepustili. A tak som olympijskú premiéru prežil až v Aténach 2004. Účasť som si vybojoval krátko predtým na majstrovstvách Európy v Poznani, kde som na tisícke skončil na 7. mieste. A na moje veľmi príjemné prekvapenie som rovnako skončil aj na olympijskej vode, hoci predtým som sa na majstrovstvách sveta, čiže v podobnej konkurencii, nikdy nedostal do finále."

■ **BRAT.** „Volá sa Mário, je odo mňa o dva roky starší, a takisto bol reprezentant v kanoistike. Dokonca, ako som už spomenul, štartoval na olympiáde v Sydney. Po návrate odtiaľ sa v trenčianskej Dukle nepohodol najmä so Slávom Kňazovickým, ktorý sa tam stal trénerom, a preto našiel neskôr útočisko v Dukle Praha a v českej reprezentácii. V kategóriách C2 a C4 reprezentoval susedov v rokoch 2003 - 2007. Na jeseň minulého roka aj s priateľmi otvoril kanoistickú školu v Tampe na Floride, ale ešte neviem, či sa tam usadí natrvalo."

■ **CESTOVANIE.** „Už mi neprináša nijakú radosť. Bolo ho veľa, navštívil som už všetky kontinenty, a preto som rád doma. Voda a more ma nelákajú. Ak by som sa mal vybrať niekam len tak z pasie, tak by som šiel do hôr, napríklad do Álp vo Švajčiarsku."

■ **DUISBURG**. „Miesto môjho zatiaľ najväčšieho športového úspechu – zisku striebornej medaily na vlaňajšom svetovom šampionáte. Je zaujímavé, že na tamojšej vode sa mi vždy jazdilo dobre. Neraz aj v pretekoch Svetového pohára. Jednu z mojich prvých medailí, striebornú, som tam získal práve v takejto súťaži v kategórii C4 v roku 2001. Kiežby tam boli veľké súťaže čo najčastejšie."

■ **EUFÓRIA**. „Do stavu eufórie sa dostávam dokonca aj po niektorých tréningoch. Ťažko sa mi to vysvetľuje slovami, ale je to výborný pocit, keď ma moja námaha zaplaví týmto povznášajúcim pocitom. Po úspešných pretekoch, prirodzene, je to sprievodný jav."

■ **FAVORIT.** „Nie je ľahké zvládnuť pozíciu favorita. Asi ani nie je zábavné pre divákov, keď vyhrá práve človek, od ktorého sa to očakáva. Úspešný favorit v mojej disciplíne bol roky nemecký kanoista Andreas Dittmer. Preto ma potešilo, keď som ho vlani dvakrát zdolal. Tak na majstrovstvách Európy v Pontevedre, ako aj na svetovom šampionáte v Duisburgu."

■ **GULÁŠ.** „V našich zemepisných šírkach je to obľúbené jedlo asi vo všetkých lodeniciach. Ak niečo podobné objavím na ‚švédskom stole' v hocijakom kúte sveta, určite ho ochutnám. Mám ho rád primerane štipľavý, s poriadnou dávkou cibule."

■ **HOKEJ.** „Hokej na ľade som hral ako žiak súťažne takmer rok, bol som útočník. Aj teraz by som si ho zahral rád, škoda však, že niet viac prírodného ľadu, kde by sme sa mohli zísť s kamarátmi. Tento šport má všetky prvky príťažlivosti, rýchlosť a dynamiku, zväčša prináša aj veľa gólov."

■ **INTERNET:** „Nie som na ňom závislý, vedel by som bez neho žiť, ale využívam ho často.

MARIÁN OSTRČIL

Narodil sa 15. októbra 1980 v Bratislave. Člen Národného športového centra (NŠC) a Slávie UK Bratislava, jeho osobným trénerom je Filip Petrla, v reprezentácii Slovenska Pavel Blaho. Štartoval na olympijských hrách v Aténach 2004, kde na kilometrovej trati dopádloval na 7. priečke. Talent ukázal už v mladom veku. V Nyköpingu 1998 sa stal juniorským majstrom Európy na 500 m a na tej istej trati vyhral aj ME do 23 rokov v Záhrebe 2002. Výkonmi sa zaskvel predovšetkým v minulom roku, v ktorom mu v príprave pomáhal aj maďarský tréner Viktor Vécsi. Na ME v Pontevedre obsadil na 1000 metrov štvrté a na 5000 metrov 7. miesto. Potom na svetovom šampionáte v rýchlostnej kanoistike v Duisburgu vybojoval v C1 na 1000 m striebro, čo mu zabezpečilo postup na OH v Pekingu. Na predolympijských pretekoch v Šunji pri Pekingu skončil v C1 na 1000 m šiesty. Jeho otec Jaroslav Ostrčil stojí na čele Slovenského zväzu rýchlostnej kanoistiky a jeho o dva roky starší brat Mário štartoval v deblkanoe s Kubicom na OH 2000 v Sydney.

Vďaka nemu som v kontakte s členmi mojej rodiny aj s kamarátmi. Sledujem najmä kanoistické stránky. Notebook však považujem za pracovný nástroj, keďže v ňom mám svoje tréningové plány a vyhodnocujem v ňom rôzne údaje z prípravy, vrátane záznamov z tréningu či sporttestera."

■ **JEDLO.** „Jem veľa a rád. Nevyberám si veľmi, ale vyhýbam sa držkovej polievke aj strapačkám s kapustou. Pravda, ako športovec si predsa len musím dávať pozor, aby som mal v jedle napríklad dosť bielkovín. Obľúbené jedlá mi zvykne pripravovať priateľka, ktorá vie, že ma poteší palacinkami."

■ **KILOMETRE.** „Tie ma stále sprevádzajú. S pádlom v ruke ich absolvujem ročne štyri až päťtisíc. Ale aj nabehám a naplávam ich veľa. V januári tohto roku som stihol na bežkách 600 kilometrov. Pravda, nie je dôležitý iba ich počet, ale aj intenzita, aby bola pri tréningu správna tepová frekvencia."

■ **LYŽE.** „Mám ich rád. Bežecké aj zjazdové. Lyžovanie je môj veľmi dôležitý doplnkový šport. V tomto roku som zabehol 48 kilometrov na Bielej stope SNP na Skalke za 2 hodiny a 43 minút, hoci som si myslel, že to bude okolo troch hodín. Bol som veľmi spokojný. Celkove som skončil na 59. mieste, ale v mojej kategórii do 35 rokov dokonca na 38. pozícii. O rok odštartujem už z druhej línie, a tak verím, že môžem skončiť ešte lepšie."

■ **MAMA.** „Volá sa Eva, a nemala to doma s nami dvoma chalanmi ľahké. Všeličo sme potrebovali a vždy hneď. Keď sme boli malí, chodievala s nami aj na sústredenia. Na preteky málo, akurát na Zelenú vodu, inak nám zväčša držala palce doma."

■ **NARODENINY.** „Mám ich, našťastie, po sezóne. Preto ich môžem oslavovať s partiou v lodenici. Schádza sa tam 20 - 30 ľudí. V posledných rokoch som sa ubránil tradičnému aktu, keď oslávenec končí na pobavenie všetkých vo vode. Už tie oslavy ani nie sú veľmi bujaré. Nezvyknem zabúdať ani na narodeniny najbližších, ale vždy mám problémy s darčekom. Pomáha mi v tom priateľka, ale pre ňu musím vymyslieť darček sám."

■ **OTEC.** „On nás oboch bratov zobral do lodenice, vďaka nemu sme sa stali kanoistami.

Do mojich osemnástich až devätnástich rokov bol aj mojím trénerom, ale už niekoľko posledných sezón si idem vlastnou cestou. Nemám v úmysle využívať, že je teraz prezidentom Slovenského zväzu rýchlostnej kanoistiky. A dúfam, že mi to ani neškodí. Je však dobré, že ide o človeka, ktorý rozumie môjmu športu."

■ **PRIATEĽKA.** „Volá sa Andrea, pochádza zo Senice. Sme spolu už päť rokov. Je pre mňa veľkou oporou. Nie je športovkyňa, pracuje ako účtovníčka. Obdivujem, ako znáša naše dlhé odlúčenia v čase sústredení v zahraničí. Či chystáme svadbu? Po olympiáde v Pekingu sa nad ňou zrejme vážne zamyslíme."

■ **RYBÁRI.** „Často nám kanoistom nerozumejú. Či my im? Ani neviem. Nemáme ich v láske ani na Váhu, ani na Dunaji, kde zvykneme trénovať. Vznikajú medzi nami konflikty. Zvyknú sa ukryť kdesi za kríkmi, človek ich zbadá v poslednej chvíli a z ‚kolízie' s nimi ľahko vznikajú spory."

■ **STRIEBRO.** „O tom, ktoré som vlani získal na svetovom šampionáte v Duisburgu, sa už veľa popísalo aj povedalo. Je to môj najväčší športový úspech. Roky som závidel súperom, ktorí mohli vystúpiť po pretekoch v singli na stupeň víťazov, a veru už som aj strácal vieru, že sa to niekedy podarí aj mne. Našťastie, už viem ako chutí taká cenná medaila. Na sobotu 11. augusta 2007 nikdy nezabudnem."

■ **TRENČÍN.** „Do tohto mesta som sa presťahoval už v roku 1999. Príčina je jasná, kanoistika. Pádloval som roky v drese Dukly. Hoci už nie som jej člen, ostal som v Trenčíne. Možno natrvalo... Od januára 2006 platím členské v klube TTS, aby som tam mohol trénovať, keď som doma. Ako hokejový fanúšik mám problém počas zápasov Dukla Trenčín - Slovan Bratislava. Neviem, komu mám držať palce, a napokon ich držím obom."

■ **ÚRAZ.** „Veľké úrazy ma, našťastie, zatiaľ obchádzajú. I keď v roku 1994 som mal na novom horskom bicykli nepríjemnú kolíziu s autom. Skončil som na prednom skle škodovky-embéčky. Aj mi museli zošívať tvár, ale všetky kosti vydržali túto haváriu."

■ **VODA.** „Je to živel, ktorý ma stále sprevádza. Kým iní k nej chodia oddychovať, ja na nej zväčša tvrdo pracujem. Čo sa už dá robiť, keďže som kanoista? Je dobré, keď na nej nie sú vlny, alebo len veľmi malé. Vietor je výhodný, ak trochu fúka zľava spredu. Vtedy môžem na vode zaberať naplno, najlepšie sa mi udržuje smer jazdy. Inú vodu, prirodzene, pijem. Chutí mi, ak je trochu bublinková."

■ **ZEM.** „Je dôležité ostať pri zemi, nelietať v oblakoch. Myslím to obrazne, aj doslova. Iste, nemôžem sa vyhnúť lietadlám, keď mám športové povinnosti ďaleko v zahraničí, ale radšej sa presúvam autom, autobusom, ba aj vlakom. Vtedy cítim zem pod nohami."

Zaznamenal TOMÁŠ GROSMANN
FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP

■ *Marián Ostrčil s otcom Jaroslavom, prezidentom kanoistického zväzu.*

Olympijské hry mládeže –

Z celého radu problémov, kváriacich mládežnícky šport, ale aj školskú telesnú výchovu, je najmenej viditeľný a najmenej pertraktovaný ten najdôležitejší - problém samotnej výchovy športom

Po úspechu Európskych olympijských festivalov mládeže, ktoré založil súčasný prezident MOV Jacques Rogge ešte ako šéf Európskych olympijských výborov, sa mu splnil jeho ďalší sen. V úsilí posilniť postavenie mládežníckeho športu Medzinárodný olympijský výbor na svojom 119. zasadnutí v Guatemala City v júli 2007 schválil projekt Olympijských hier mládeže. Prvé „letné" OH mládeže sa uskutočnia v roku 2010, prvé zimné o dva roky neskôr.

Začnime citátom na úvod:

„Toto je historický moment pre olympijskú rodinu. Mladým na celom svete sme to dlhovali."

(prezident MOV Jacques Rogge o OH mládeže)

Podľa šéfa svetového olympijského hnutia by mali byť mládežnícke olympijské hry vlajkovou loďou stratégie MOV smerom k mladým ľuďom, ktorá obsahuje aj ďalšie iniciatívy vrátane edukačných projektov na rozvoj olympijského povedomia medzi deťmi a mládežou. Cieľom hier je dať mladým talentovaným športovcom z celého sveta šancu zúčastniť sa na vrcholnej súťaži. Na letných mládežníckych OH by malo štartovať maximálne 3200 športovcov, na zimných 1000 športovcov vo veku od 14 do 18 rokov. Na OH a ZOH sa doteraz veková hranica neuplatňovala, platil len vekový limit stanovený zo zdravotných dôvodov v súťažných poriadkoch jednotlivých medzinárodných športových federácií.

NA ANTICKÝCH HRÁCH SÚŤAŽILI AJ DORASTENCI

Nielen novoveké olympijské hry, ale aj pripravované Olympijské hry mládeže majú svojho antického predchodcu. K pôvodným súťažiam mužov (pravidelne konaných od roku 776 pred n. l.) pribudli od Hier 37. olympiády starého veku v roku 632 pred n. l. aj súťaže dorastencov (chlapcov). Najprv pre nich zaviedli preteky v behu na jeden štadión a zápasenie, na Hrách 38. olympiády pribudol päťboj, ale hneď po hrách túto pre chlapcov náročnú disciplínu zrušili. Na Hrách 41. olympiády v roku 616 pred n. l. pribudol box, a napokon na Hrách 145. olympiády v roku 200 pred n. l. pankration. Na Hrách 175. olympiády v roku 80 pred n. l. súťažili v Olympii iba dorastenci, pretože rímsky diktátor Sulla preložil hry dospelých do Ríma.

Pokračujme citátom na doplnenie:

... medzi víťazmi na olympijských hrách by sa sotva našli dvaja alebo traja, ktorí zvíťazili ako mládenci a aj ako muži, pretože tvrdým tréningom v mladosti vyčerpali svoju silu. Keď sa však po puberte ešte tri roky zaoberajú aj inými predmetmi, potom sa už v ďalšom veku môžu podrobiť námahe a predpísanej prísnej diéte.

(Aristoteles)

História ukázala, že prvenstvá v súťažiach dorastencov neboli automaticky zárukou pre reprízy víťazstiev v kategórii dospelých. Nateraz poznáme mená vyše 800 víťazov antických olympijských hier, ale z dorastencov zopakovali v dospelosti prvenstvá iba dvaja zápasníci. Hippostenes zo Sparty triumfoval ako dorastenec na Hrách 37. olympiády (632 pred n. l.) a potom päťkrát ako dospelý v rokoch 624 - 608 pred n. l. Rovnakou bilanciou sa môže pochváliť aj Milón z Krotónu, ktorý zvíťazil najprv ako dorastenec na Hrách 60. olympiády (540 pred n. l.) a ako dospelý šesťkrát za sebou na 61. až 66. hrách v rokoch 536 – 520 pred n. l. Tento historický fakt nepotvrdzuje efektívnosť predčasnej, prípadne včasnej špecializácie.

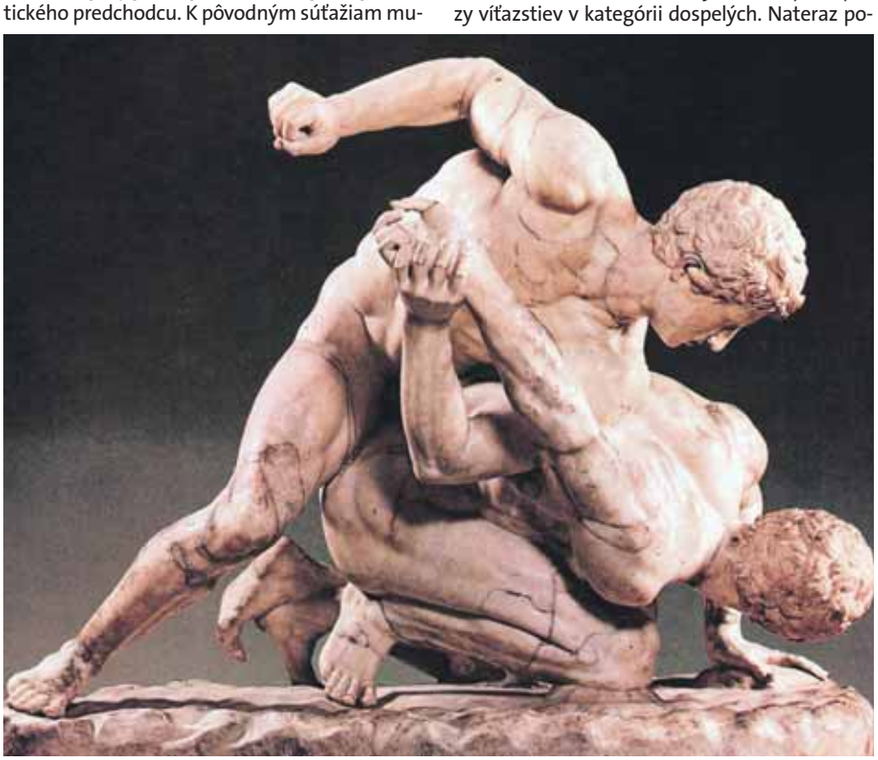

RIZIKÁ PREDČASNEJ ŠPORTOVEJ ŠPECIALIZÁCIE

Aktívna účasť na OH mládeže si vyžaduje úzku špecializáciu – a tu sa skrýva vážne riziko. Objektom často oprávnenej kritiky nie je iba čoraz odľudštenejšia tvár vrcholového športu, ale aj **predčasná športová špecializácia**. V športovom hnutí sa často stretávame so snahami o špecializáciu už od raného veku, ktorej cieľom je dosiahnutie vysokej výkonnosti už v žiackej či dorasteneckej kategórii. Hlavnou príčinou rastúceho trendu včasnej športovej špecializácie (ku ktorým môžu prispieť aj Olympijské hry mládeže) sú ambície dospelých (rodičov, trénerov, funkcionárov) a športovcovo presvedčenie, že sa takouto prípravou zvýši šanca na seniorské športové úspechy.

Výskumy vzťahov medzi ranou špecializáciou a neskoršími športovými úspechmi v odbornej literatúre prakticky neexistujú. Podľa amerického odborníka Stevensona je odhadovanie budúceho úspechu mladého človeka prinajlepšom iracionálny, absurdný a nezmyselný proces. Často je kľúčom k úspechu byť na správnom mieste v pravý čas, byť videný správnymi ľuďmi.

Dôsledky rizík predčasnej športovej špecializácie sú triviálne známe. Vek detí a mládeže je obdobím výrazných rastových a vývojových zmien, takže predčasná špecializácia a jednostranné zaťaženie môžu mať za následok nielen narušenie **športového**, ale aj **telesného**, **intelektuálneho** a **psychického** vývoja. Často dochádza k poškodeniu pohybového a funkčného aparátu, ako aj k negatívnym psychologickým a sociologickým následkom.

Ďalším dôsledkom býva predčasné **športové „vyhasnutie"**, ktoré pramení z viacerých príčin:

V prípade mladých športovcov ich ambície nezodpovedali predpokladom (ak spočiatku nemuseli mnoho trénovať, neskôr pri náročnejšom zaťažení s kapitálom talentu nevystačili a zanechali športovú činnosť).

V prípade trénerov nebola tvrdá príprava úmerná rozvoju športovca, tréning prebiehal neodborne (nedodržiavanie metodických zásad, presadzovanie intenzívnej a jednostrannej prípravy, prepínanie, vydrená a nesprávna technika).

V prípade rodičov neúmerné ambície a tlak na návrat „investícií" do budúceho „šampióna", z čoho pramení stres zo sklamania rodičov, poci-

možnosti verzus riziká

ty viny, úzkosti, strata odvahy, prípadne konflikty s rodičmi.

O prehnaných ambíciách rodičov svedčia nespočetné príklady. Ich snom je vychovať si športové celebrity, prípadne skvelých zarábačov, takže ich deti od malička musia „potiť krv“.

O trénerech mládeže tiež vieme svoje. V záveroch konferencie o športovo talentovanej mládeži, ktorá sa konala v roku 2006 v Bratislave, sa konštatovala nízka úroveň aplikácie vedeckých poznatkov do výberového a tréningového procesu, ako aj znižovanie úrovne vzdelania trénerov a nedostatočná motivácia vykonávať funkciu trénera mládeže. Konferencia preto okrem iného odporúčala zaviesť systém v odmeňovaní trénerov mládeže, zmluvne viazaných na štvorročné obdobie, zvýšiť úroveň metodiky vedenia tréningového procesu mládeže, skvalitniť doškoľovanie trénerov a v rámci lekárskej starostlivosti zaviesť povinné pravidelné preventívne prehliadky, zahrňujúce záťažové funkčné testy.

Z uvedeného vyplýva, že športové výkony nemôžu byť ani v žiackom ani v dorasteneckom veku jediným kritériom perspektívnosti záujemcov. V príprave mladých športovcov treba uprednostniť viac **metódy sledovania predpokladov** ako aktuálneho stavu. Proces rastu výkonnosti nemožno urýchľovať. Pokiaľ sa táto zásada nedodrží, možno síce dosiahnuť dobré výsledky v mládežníckych kategóriách, ale medzi dospelými sa výkonnostne akcelerovaní športovci väčšinou nepresadia.

POTREBA ODOLNOSTI VOČI TLAKOM „DIKTATÚRY ÚSPECHU“

Pripravované Olympijské hry mládeže by mali byť pre mladých športovcov vstupnou bránou do sveta seniorského športu a nie konečnou stanicou športovej činnosti. Avšak pri uvádzaných negatívach včasnej športovej špecializácie, predčasnej výkonnostnej akcelerácii a následnom vyhorení mladého športovca môže snaha po vavrínoch z olympijských hier mladých viesť k opaku. Takto by sa dosiahol presný opak, ktorý sleduje olympizmus a olympijské hnutie – zapojiť šport do života mládeže.

Takéto varovanie sa plne vzťahuje na Slovensko. Nie sme takí bohatí, aby sme to minimum prostriedkov, ktoré máme pre mládežnícky šport, prešustrovali tým, že investujeme do predčasne vyhasnutých nádejí.

Jednoducho nestačí, aby sme len kvalitne vyberali z kvantity talentov (lenže namiesto možno dobrého výberu často robíme iba nábor), nestačí mať iba dostatok kvalitných trénerov mládeže (ktorých máme zúfale málo, lebo čo lepšie uteká k vyššie honorovaným „dospelákom“). K efektivite športovej prípravy okrem odbornosti treba ešte niečo navyše: morálnu vyspelosť všetkých zainteresovaných, ich **odolnosť voči tlakom „diktatúry úspechu“.**

A tu je pes zakopaný. Z celého radu problémov, kváriacich mládežnícky šport, ale aj školskú telesnú výchovu, je najmenej viditeľný a najmenej pertraktovaný ten najdôležitejší - **problém samotnej výchovy športom**. V slovnom spojení telesná výchova ide často takpovediac o epiteton ornans a pri pojme mládežnícky šport už často nejde ani o ozdobu. Ignoruje sa elementárna požiadavka, že športový tréning treba realizovať ako výchovno-vzdelávací proces.

Preto skončime citátom na zamyslenie:

„Negatívne dôsledky športu sa prejavujú všade a vždy tam, kde sa šport odlúčil od systému hodnôt, etiky, princípu fair play, kde rezignoval na svoju výchovnú hodnotu. To platí – a vari najmä - aj pre mládežnícky šport.“ **JÁN GREXA**
predseda Slovenskej olympijskej akadémie

Premiérové OH mládeže v roku 2010 budú v Singapure

Premiérové Olympijské hry mládeže pre športovcov vo veku od 14 do 18 rokov sa uskutočnia v roku 2010 v Singapure. Rozhodli o tom korešpondenčným hlasovaním členovia Medzinárodného olympijského výboru. Singapur vo finálovom hlasovaní zdolal ruskú metropolu Moskvu pomerom hlasom 53:44. Výsledky voľby dejiska prvého ročníka Olympijských hier mládeže oznámil prezident MOV Jacques Rogge 21. februára v priestoroch Olympijského múzea vo švajčiarskom Lausanne. Pôvodne sa o mládežnícke olympijské hry uchádzali ešte aj grécke Atény, thajský Bangkok a taliansky Turín, do finále ich však exekutíva MOV nevybrala. Už skôr sitom hodnotiacej komisie MOV neprešli maďarský Debrecín, guatemalské Guatemala City, malajský Kuala Lumpur a poľská Poznaň. (sita)

■ *Radosť v Singapure po pridelení premiérových OH mládeže.* **FOTO SITA**

Boli sme blízko zlata, no vďační aj za striebro

OLYMPIÁDY V SPOMIENKACH: TOKIO 1964 očami volejbalistu BOHUMILA GOLIANA

„Japonci dlho špekulovali, aký termín zvoliť pre premiérovú olympiádu v Ázii. Po konzultáciách s meteorológmi sa rozhodli začať ju 10. októbra 1964. V ten deň sa však obloha zatiahla a nad mestom viseli dažďové mraky. Zmokneme, vraveli sme si na zoradisku.

Hostitelia však mali pripravený krízový scenár. Na nebi sa objavilo zopár lietadiel, ktoré mraky rozohnali a čochvíľa sme mali nad hlavami slniečko. O čosi neskôr prifrčalo päť iných letúňov a vykreslilo na modrú oblohu v olympijských farbách päť kruhov. Nádhera. Japonsko malo v 60. rokoch povesť krajiny technických zázrakov a olympijskými hrami ju len potvrdilo.

Tokijčania pred olympiádou vybudovali množstvo nových športovísk, diaľníc či hotelov, no v prípade Olympijskej dediny zvolili iné riešenie. Vynovili šesťsto prízemných barákov v Jojogi Parku, v ktorých po vojne žili americkí vojaci. Rozľahlú plochu pretkanú asfaltovými cestičkami doplnili športoviskami, obchodmi, jedálňami, kultúrnymi sálami a – tisíckami bicyklov. Pri vchode do dediny ste sadli na bicykel, doviezli sa k svojmu domčeku, bicykel ste odložili a o hodinu-dve či na druhý deň ste sa na ňom zasa dopravili pred hlavnú bránu, odkiaľ vás už autobusom odviezli tam, kam ste potrebovali.

Jediný problém spočíval v tom, že bicykle, podobne ako stoličky v jedálňach, boli stavané na malé japonské postavy. Bolo zábavné vidieť v sedle holandského obra Geesinka, ktorý domácim vyfúkol titul absolútneho šampióna v džude, či obedovať s 226-centimetrovým sovietskym basketbalistom Krumiňšom, ktorý na stoličke pripomínal Gulivera v jedálni škôlky.

Nielen Ázia mala premiéru. Na tokijskej olympiáde debutovali aj dva športy, ktoré Japonci milovali: džudo a volejbal. Džudisti súťažili v Nippon Budokane, hale japonských bojových umení, ktorá sa o dva roky po vystúpení Beatles stala jednou z najznámejších tokijských koncertných sál. Aj my volejbalisti sme hrali v krásnej a vždy plnej aréne, ibaže v komazavskom parku.

Šesťdesiate roky boli zlatou érou japonského volejbalu. Zvlášť ženského. Kouč Hirofumi Daimacu vydrezíroval šesťhodinovým dennodenným tréningom hráčky tak, že im vraveli Čarodejnice z východu. Prenos rozhodujúceho zápasu olympijského turnaja domáceho tímu so sovietskym mal v japonskej televízii takú sledovanosť, ako dodnes žiaden iný.

Československý mužský volejbal však neprežíval práve najlepšie obdobie. Na európskom šampionáte 1963 v Rumunsku sme skončili „až“ na piatom mieste. Aby sme na prvom olympijskom turnaji neutrpeli hanbu, zavreli nás na tri mesiace do posádkového domu v Karlových Varoch a domov púšťali len každý tretí víkend.

Napriek tomu nám odborníci nedávali veľké šance. Navyše, deň pred prvým zápasom Jožkovi Labudovi lekári diagnostikovali žltačku a okamžite ho lifrovali na epidemiologické oddelenie jednej z nemocníc. Sprvu chceli dať do karantény celý tím, ale hrozbu sa napokon podarilo odvrátiť.

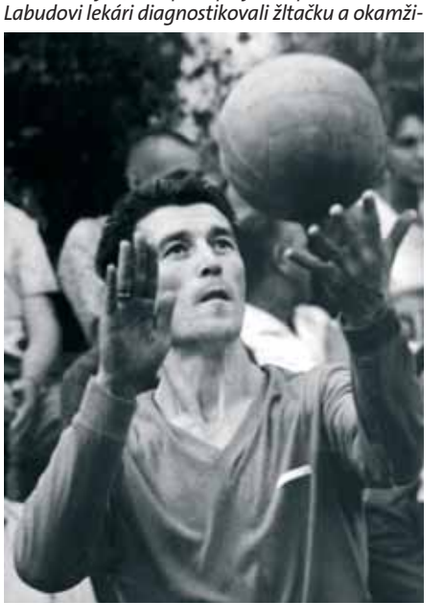

Skoro v každom zápase sme sa trápili, ale vyhrávali sme, aj keď zväčša len tesne 3:2. Napokon sme na to doplatili. Pred očami cisára Hirohita sme síce vymastili Japoncov, ale tí zase vyhrali nad Sovietmi. My sme so zbornou prehrali prvé dva sety, vyrovnali sme však na 2:2 a v piatom sme viedli 6:1. Ibaže potom sme už uhrali len bod a pri rovnakom počte víťazstiev sme mali podstatne horšie skóre.

Ako realisti sme si však vraveli: Buďme radi, že sme druhí a máme striebro.

Ktovie, ako by to dopadlo, keby nás namiesto Josefa Broža trénoval futbalový mág Rudolf Vytlačil. Vypočul som si jednu jeho tokijskú predzápasovú prípravu a bol som prekvapený. Žiadne tirády o taktike. Zopár narážok vo veselom tóne a na záver pointa: Kluci, to zvládnete. A „kluci“, medzi ktorými bolo deväť Slovákov na čele s kapitánom Antonom Urbanom, to zvládli. Ako dva roky predtým slávna Vytlačilova strieborná jedenástka na MS v Chile. Prehrali až vo finále s Maďarmi. Futbalisti boli v Tokiu najvernejšími fanúšikmi nás, volejbalistov. Žiaľ, program nám neumožnil oplatiť im to drukovaním v zápase o zlato.“

Zaznamenal MARIÁN ŠIMO

BOHUMIL GOLIAN

Narodený: 25. marca 1931 v Moštenici (okres Banská Bystrica)

Olympijské hry: Tokio 1964 – strieborná medaila, Mexico City 1968 – bronzová medaila, navyše vlajkonosič čs. výpravy na slávnostnom otvorení.

MS: zlato v Paríži 1956 a v Prahe 1966, striebro v Riu de Janeiro 1960 a Moskve 1962.

ME: zlato v Prahe 1958, striebro v Istanbule 1967.

Funkcie: podpredseda SÚV Čs. zväzu telesnej výchovy, riaditeľ vydavateľstva Šport, člen predsedníctva Čs. olympijského výboru, čestný člen SOV, člen jeho rady starších a predseda edičnej komisie.

Ocenenia: slovenský volejbalista 20. storočia, Medaila Pierra de Coubertin od MOV, Zlaté kruhy SOV.

Japonci prebúdzajú žalúdok slanou čerešňou

V šesťdesiatom štvrtom prežili čs. volejbalisti v Japonsku šesť týždňov. Náš aj sovietsky tím ako medailistov pozvali hostitelia na turné po krajine. „My sme šli na sever, kým Rusi na juh krajiny. Hrali sme proti domácej reprezentácii, ktorú rozdelili na dve časti a vždy doplnili najlepšími hráčmi tej-ktorej prefektúry,“ spomína Golian.

Ocitli sa aj na miestach, kde dovtedy nebol nijaký Európan. Na začiatku sa ich spýtali: Ako chcete žiť: európsky alebo japonsky? Po vašom, odvetili.

„Gejše nás aj s Pavlom Schenkom a Václavom Šmidlom zašikovali do izby, v ktorej bol len 40 centimetrov vysoký stolík a podušky na sedenie, a prikázali vyzliecť sa. Kam so šatami? zaujímali sme sa. Stlačili jeden gombík a vysunuli sa skrine. Stlačili druhý a zo steny vypadli postele. Potom nás odviedli do obrovskej kúpeľne s vaňou v zemi, pooblievali vodou a umyli. Do kimôn sme sa navliekli sami a vybrali do mesta. Domorodci sa po nás podozrivo obzerali. Prečo, to nám vysvetlil po návrate mimoriadne vysmiaty tréner Jasutaka Macudara, ktorý japonských volejbalistov po tokijskom bronze a mexickom striebre doviedol v Mníchove 1972 k zlatu. Obliekli sme sa do kimôn na spanie, svetlejších a bavlnených – spoločenské, ako nás poučil, sú tmavšie a vlnené.“

Ráno im gejše okrem čaju a suchárov doniesli tri čerešne so stopkou plávajúce vo vode a mištičku bieleho prášku. Čerešňu bolo treba obaliť do prášku a zjesť.

„Nože ty prvý, rozhodli spoluhráči. Až v ústach som zistil, že práškom je soľ. Bolo to protivné, ale na tvári som nedal nič znať. Šmidl šiel po mne. Čerešňu okamžite zhnusene vypľul a vynadal mi. Schenk to už ani neskúšal.“

Japonci tvrdia, že soľ najlepšie pripraví žalúdok na jedlo. Golian dodáva: „V Moštenici máme na to pálenku a je chutnejšia.“

Fantastický zážitok pri nástupe výpravy

OLYMPIÁDY V SPOMIENKACH: MEXICO CITY 1968 očami gymnastky MARIANY NÉMETHOVEJ-KRAJČÍROVEJ

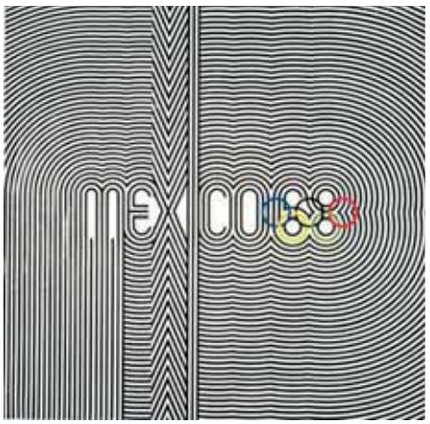

Na majstrovstvách sveta 1966 naše družstvo prekvapujúco zvíťazilo a po rokoch zosadilo z trónu gymnastky ZSSR. Keď nám Sovietky na stupňoch blahoželali, vraveli, že prvenstvo máme len dočasne a odveta príde na olympiáde v Mexiku.

Olympiáda sa konala v nezvyčajne neskorom termíne 12. – 27. októbra, takže keď v noci na 21. augusta vtrhli do Československa vojská krajín Varšavskej zmluvy, boli sme v plnej príprave. Celý náš tím na čele s Věrou Čáslavskou, ktorá od OH 1964 v Tokiu kraľovala svetovej gymnastike, trénoval v Šumperku. Vtedy som sa z družstva zobudila ako posledná a ráno som dievčatám vravela, že som mala sen o vojne a že som v ňom počula lietadlá. Keď mi povedali, že to bolo naozaj, nemohla som tomu uveriť. Sadla som si na bicykel a išla som sa presvedčiť do mesta. Naozaj – všade bolo plno poľských vojakov a tankov.

Atmosféra na tréningoch bola v ďalších dňoch ako na funuse. Nevedeli sme, či má vôbec cenu ďalej trénovať. Organizátori OH oznámili, že agresorským štátom na čele so Sovietskym zväzom nedajú vstupné víza. V takom prípade hrozilo, že zo „solidarity" nebudeme môcť ísť ani my, keďže aj ČSSR bola členom Varšavskej zmluvy.

Reprezentačná trénerka Matlochová nám vravela, že naša jednotka Věra Čáslavská je v nebezpečenstve. Na jar totiž podpísala manifest Dvetisíc slov a angažovala sa v obrodnom procese. Obavy z jej zatknutia spôsobili, že cez deň síce trénovala s nami, ale na večer vždy niekam zmizla a skrývala sa. Vraj spávala každú noc niekde inde.

V tých ťažkých chvíľach mi do Šumperka napísal otec, ktorý ma od detstva učil milovať vlasť a vždy ma úžasne motivoval. Augustová agresia ho strašne ranila, pretože bol vojak a dôveroval komunistom. Vtedy sa cítil hrozne oklamaný. V liste z 30. augusta dodal silu mne aj celému družstvu. „Tichá demonštrácia nepokorenej sily našich národov je tou zbraňou, ktorou treba bojovať proti bezpráviu a zrade. Želal by som si, aby ste znásobili vaše úsilie v príprave na OH. Víťazstvo sa nestáva púhou frázou, ale dennou potrebou," napísal. Tento aj ďalšie prejavy podpory nás postupne úžasne stmelili. Povedali sme si, že budeme bojovať za Československo a vydáme zo seba všetko. Věra to brala až dosť politicky – chcela nahlas prehovoriť za násilne umlčaný ľud.

Napokon padlo rozhodnutie, že na olympiádu ideme. Na Hry išli aj športovci z krajín, ktoré nás prepadli. V Mexiku sa nám potom na každom kroku ospravedlňovali, že oni za agresiu nemôžu. Bolo mi ich ľúto, pretože to bolo naozaj tak.

Vzhľadom na vysokohorské prostredie sme cestovali už s veľkým predstihom, aby sme sa aklimatizovali. Riedky vzduch bol naozaj problém. Keď sme vystúpili z lietadla, nevedeli sme sa poriadne nadýchnuť. A po tréningu prostných sme dýchali kyslík z bômb.

Otvárací ceremoniál bol fantastickým zážitkom. Keď naša výprava vstúpila na štadión, desaťtisíce ľudí s nadšením povstali a ako reprezentantom napadnutej krajiny nám vyjadrovali úžasné sympatie. Obrovské ovácie nás sprevádzali počas celej púte po atletickom ovále.

Ja som pred súťažami veľmi trpela, pretože ma sužoval veľký vred na stehne. Nemohla som trénovať na bradlách. Lekárov som sa od detstva bála ako čert kríža, a tak mi pomáhala Věra Čáslavská. Vred musí dozrieť, aby praskol a Věra sa snažila tento proces urýchliť vytláčaním. Veľmi to bolelo. V súťaži družstiev som si pri cvičení na bradlách vytrhla zo stehna kus mäsa, ale pokračovala som ďalej. Mala som obrovskú motiváciu.

Mali sme v Mexico City veľmi silný tím bez slabšieho miesta. Zlato sme v súboji s tímom ZSSR prehrali o mizerných 65 tisícin bodu a dodnes si myslím, že podľa správnosti sme mali vyhrať. Boli sme lepšie. Lenže rozhodovalo sa v zákulisí. Vtedy som do toho ešte nevidela, ale neskôr sa mi otvorili oči. Tým, čo sa deje medzi rozhodkyňami pred súťažou, som bola potom vždy zhnusená. Už na rozhodcovských poradách padlo rozhodnutie, že viacboj vyhrá Věra a súťaž družstiev ZSSR. Som si istá, že Věra bola vtedy taká fantastická, že mala vyhrať všetko – takisto ako na ME 1965 a 1967. Lenže to by rozhodkyne na olympiáde nikdy nedopustili. V prostných sa s ňou delila o prvenstvo Petriková a na kladine bola pred ňou Kučinská. Mexičanmi milovaná Nataša Kučinská bola síce výborná gymnastka, ale Věra bola proste ženskejšia a lepšia. Mohla získať všetkých šesť zlatých, napokon si vybojovala „len" štyri zlaté a dve strieborné, vrátane tímovej.

Ja som v preskoku skončila štvrtá, len 25 stotín od bronzu. Čo mi naň chýbalo? Nedávno som si na internete pozrela všetky finálové preskoky z Mexico City. Věra bola jasne najlepšia. Musím však priznať, že i strieborná Zucholdová z NDR a Voroninová zo ZSSR boli predo mnou zaslúžene. Mali trochu dlhšiu druhú fázu skoku. Vo finále som ešte mohla byť na bradlách, lenže pri povinnej zostave mi odletel zo stehna obväz a pokazila som doskok." **Zaznamenal ĽUBOMÍR SOUČEK**

MARIANA NÉMETHOVÁ-KRAJČÍROVÁ

Narodená: 1. júna 1948 v Košiciach

Olympijské hry: Tokio 1964 – členka strieborného družstva, 22. vo viacboji, Mexico City 1968 – členka strieborného družstva, 4. v preskoku, 9. vo viacboji, Mníchov 1972 – členka 5. družstva, 18. vo viacboji

Ďalšie medzinárodné úspechy: MS 1966 Dortmund – členka zlatého družstva, 5. v preskoku, MS 1970 Ľubľana – členka bronzového družstva, 4. na bradlách, ME 1967 Amsterdam – 3. vo viacboji, 3. na bradlách, 4. v prostných, 4. v preskoku, 5. na kladine

Majstrovstvá ČSSR: štyri tituly – jeden vo viacboji, tri na náradiach

Mať svadbu ako Věra? Radšej sa nikdy nevydať...

Prejavy sympatií zažívala výprava ČSSR v Mexiku na každom kroku. Našich športovcov ubytovali v dedine vedno s výpravami zo západných krajín, aj jedáleň mali spoločnú s nimi – športovci z ďalších socialistických krajín sa stravovali inde. To bol prejav mexickej solidarity s našou krajinou.

Gymnastky ČSSR sa v Mexico City tešili ešte väčšej popularite ako ďalší členovia výpravy, pretože Mexičania milovali Čáslavskú rovnako ako Japonci. Pre ľudí v týchto dvoch krajinách bola čímsi ako božstvom. Keď vyšlo najavo, že na záver olympiády si v katedrále Zócalo v mexickom hlavnom meste bude brať za manžela strieborného atléta z Tokia 1964 Josefa Odložila, vypuklo akoby celonárodné mexické šialenstvo.

„To, čo sa dialo okolo jej svadby, bolo niečo neuveriteľné. Ozajstný blázinec, pri ktorom išlo doslova o život. Věra bola v svadobných šatách krásna, ale keď som videla tých šalejúcich ľudí, vravela som si, že ak by som mala mať takýto sobáš, radšej sa nikdy nevydám. Nebola to pekná svadba, nedalo sa pri nej takmer pohnúť. My ako družičky sme v stisku prišli o gombíky aj o kvety. A v obrovskom dave v katedrále aj na námestí sa veľa ľudí zranilo," spomína Mariana Némethová, ktorá na OH 1964 i 1968 súťažila pod dievčenským menom Krajčírová a v Mníchove 1972 už pod menom po vydaji. Nechala si ho aj po rozvode.

Mimochodom, 1. júna oslávi najúspešnejšia gymnastka slovenskej histórie 60. narodeniny...

VÝZNAMNÉ OLYMPIJSKÉ UDALOSTI V JANUÁRI A VO FEBRUÁRI

Vancouver je už dva roky pred ZOH 2010 pripravený na olympiádu výborne

Niekoľkodňovú návštevu dejiska XXI. zimných olympijských hier v roku 2010 kanadského Vancouvru absolvovala vo februári štvorčlenná delegácia Slovenského olympijského výboru - predseda SOV **František Chmelár**, podpredseda pre zimné športy **Igor Nemeček**, generálny sekretár SOV **Jozef Liba** a člen VV SOV, zároveň predseda predstavenstva Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s., **Ľubor Štark**.

Delegácia SOV navštívila Vancouver presne v období, keď sa tam o dva roky uskutočnia zimné olympijské hry (ich termín je 12. – 28. februára). V hlavnom meste provincie Britská Kolumbia privítalo Slovákov príjemne teplé počasie, ktoré je pre toto prímorské mesto aj v zimnom čase zvyčajné. Zato v druhom centre bielej olympiády – v horskom Whistleri, ktorý leží zhruba 90 km od Vancouvru v nadmorskej výške okolo 1400 m – bola ozajstná zima a kopce pokrývala až trojmetrová vrstva snehu. A len 20 km od Vancouvru, v horskom stredisku Cypress, kde sa uskutočnia súťaže v akrobatickom lyžovaní a v snoubordingu, bolo dokonca snehu ešte viac!

„Rokovali sme s predstaviteľmi jednotlivých oddelení organizačného výboru VANOC, mali sme možnosť vidieť väčšinu olympijských športovísk a navštívili sme aj preteky Svetového pohára v zjazdovom lyžovaní na olympijskej trati vo Whistleri. Z priamej skúsenosti sme nadobudli pocit, že vo Vancouvri sa na olympiádu pripravujú veľmi seriózne a sú dnes oveľa ďalej, než boli Turínčania dva roky pred ZOH 2006. Jednotlivé športoviská, ktoré sme videli, boli vynikajúce, takisto aj celkové športovo-technické podmienky a úroveň organizačného zvládnutia pretekov SP zjazdárov. Veľmi dobrým dojmom pôsobia aj olympijské dediny vo Vancouvri i vo Whistleri. Jediné, čo na nás zapôsobilo trochu negatívne, bola nízka divácka návštevnosť na spomínaných pretekoch,“ celkove hodnotil po návrate z Kanady predseda SOV **František Chmelár**.

Podpredseda SOV pre zimné športy **Igor Nemeček** potvrdil výbornú pripravenosť Vancouvru na usporiadanie ZOH 2010 a tlmočil, že jedinú obavu majú organizátori z nepriazne počasia. Pridal aj konkrétne informácie: **„Olympijská dedina vo Vancouvri bude špičkovo vybavená a byty v nej sa už predávajú občanom v sumách od pol milióna kanadských dolárov. Do mesta aj na zápasy hokejového turnaja z dediny bude len desať minút pešej chôdze. Vo Whistleri budú výpravy bývať v štýlových drevených domoch. Z tejto dediny potrvá cesta do areálov pre zjazdové aj klasické lyžiarske disciplíny autami zhruba štvrť hodiny. Doprava medzi Vancouvrom a Whistlerom teraz trvala hodinu a trištvrte. Do ZOH by sa tento čas mal ešte asi o štvrť hodiny skrátiť, ale aj tak je natoľko veľký, že jednotlivé výpravy budú musieť byť rozdelené na dve úplne samostatné časti. Podobne ako v Turíne sa ranné operatívne porady organizátorov a šéfov misií na oboch miestach budú odohrávať prostredníctvom videokonferencií.“**

Delegácia SOV sa pri svojej návšteve sústredila aj na kontakt s časťou silnej slovenskej komunity, ktorá žije v samotnom Vancouvri i v celej provincii Britská Kolumbia. Stretla sa aj s honorárnym konzulom Slovenskej republiky v provincii **Stanislavom Lišiakom,** ktorý podniká v oblasti nehnuteľností a sprostredkoval predstaviteľom SOV návštevu niektorých lokalít, ktoré by prichádzali do úvahy pre zriadenie Slovenského domu počas ZOH 2010. **(sou)**

■ *Radosť domácej Britt Janykovej zo štvrtého miesta v zjazde SP na olympijskej trati vo Whistleri.* FOTO SITA

Organizátori OH vypísali výtvarnú súťaž „Olympiáda v mojom srdci“

Organizátori Hier XXIX. olympiády s podporou Čínskeho olympijského výboru vyhlásili výtvarnú akciu s názvom „Beijing 2008 Olympic World ETEGAMI Show“. Do akcie sa môže individuálne zapojiť ktokoľvek, bez ohľadu na vek, pohlavie, alebo národnosť. Každá osoba môže zaslať iba jedno ETEGAMI.

Etegami je pôvodne japonský obrázkový list, ktorý je doplnený krátkou písanou správou. Nie je dôležitá kvalita jeho spracovania, ale zámer a posolstvo, ktoré obsahuje. Účelom je položiť na papier niečo zo svojho srdca. Zvyčajne sa používa technika perokresby, alebo kolorovanej perokresby. Organizátori súťaže požadujú na kresby pohľadnicový formát (10x15 cm).

Hlavnou témou kresieb je „Olympiáda v mojom srdci“. Kresby uložené v obálke treba zasielať na adresu P. O. Box 2008, Suzhou, P. R. China, Post Code 215 006. Na ETEGAMI by mal byť uvedený podpis a adresa odosielateľa, v prípade študentov je vhodné uviesť aj školu a ročník štúdia.

Zbierka prác z celého sveta sa uskutočňuje do 30. apríla 2008. Všetky zúčastnené práce budú vystavené v Pekinskej národnej knižnici. Takýmto spôsobom každý dostáva príležitosť aspoň symbolicky sa zúčastniť na olympijských hrách v Pekingu.

Vo veku 64 rokov zomrel Daniel Gráč, cyklistický olympionik z Tokia 1964

Vo svojom rodisku Horných Ozorovciach 30. januára vo veku 64 rokov (nar. 15. marca 1943) na infarkt náhle zomrel olympionik v cestnej cyklistike z Tokia 1964 Daniel Gráč. Slovenský cyklista bol dlhoročným čs. reprezentantom, ktorý na OH v Tokiu v cestných pretekoch s hromadným štartom siahal po životnom úspechu, keď 400 m pred cieľom viedol. Napokon však obsadil 22. miesto. Významný úspech v reprezentačnom drese dosiahol na Pretekoch mieru 1967, ked prispel k 3. miestu družstva ČSSR.

Po skončení aktívnej cyklistickej kariéry sa Daniel Gráč venoval predovšetkým trénerstvu. Niekoľko rokov bol ústredným trénerom federálneho cyklistického zväzu so sídlom v Prahe a dlho pôsobil ako tréner cyklistov v Armádnom stredisku vrcholového športu Dukla Trenčín. V Dukle vykonával neskôr aj iné funkcie. Pred odchodom do dôchodku mal na starosti športovcov AŠK Dukla Trenčín, zaradených do kolónky „rôzne“.

Česť jeho pamiatke!

Podrobné informácie o udalostiach SOV na www.olympic.sk v SOV AKTUÁLNE.

ZARADILI SME SEDMIČKU!

SLOVENSKÁ KIA cee'd STVORENÁ PRE VÁŠ ŽIVOT SO **7% AKONTÁCIOU, 7 ROČNÝM LÍZINGOM A 7 ROČNOU ZÁRUKOU*. PRERAĎTE AJ VY NA VYŠŠÍ STUPEŇ!**

EURO NCAP
www.euroncap.com

ILUSTRAČNÉ FOTO

Made in SlovaKIA

Nová Kia cee'd UŽ OD 429 700,- Sk

Nová Kia cee'd_sw UŽ OD 462 700,- Sk

7% cee'd AKONTÁCIA

7 ROČNÝ cee'd LEASING

7 ROČNÁ cee'd ZÁRUKA

Akontácia **36 525 Sk** pri splátke menej ako **6 200 Sk.** R.P.M.N. od 8,7%. V ponuke aj verzia N1 s možným odpočtom DPH.

www.kia-ceed.sk

BANSKÁ BYSTRICA - Motor-Car Banská Bystrica s.r.o., Zvolenská cesta 48, 97405 Banská Bystrica, tel.: 048/4711311 • **BARDEJOV** - Optimal Sk s.r.o., L. Svobodu 21, 08901 Bardejov, tel.: 054/4729432 • **BRATISLAVA** - Kia Bratislava, s.r.o., Tuhovská 5, 83107 Bratislava, tel.: 02/49294303 • Slovakia Auto, s.r.o., Einsteinova 21, 85101 Bratislava, tel.: 02/32421384 • **Bratislava Lamač** - Motor-Car Bratislava, s.r.o., prevádzkareň Lamač, Hodonínska ulica, 84103 Bratislava, tel.: 02/49294399 • **DOLNÝ KUBÍN** - Nový Topcar s.r.o., Alej Slobody 1899, 03601, D. Kubín, tel.: 043/5111139 • **DUNAJSKÁ STREDA** - Auto SSI s.r.o., Povodňová 3836, 92901 D. Streda, tel.: 031/5521223 • **HOLIČ** - Auto Valček Služby s.r.o., Štúrova 41, 90851 Holič, tel.: 034/6622248-49 • **KOŠICE** - Motor-Car Košice, s.r.o., Dopravná 3, 04001 Košice, tel.: 055/7998607 • **LEVICE** - Cedo Daniel Jambrišák, Kalnická cesta 1, 93401 Levice, tel.: 036/6312957 • **LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ** - Unicar s.r.o., Uniqa 6875848, 03101 L. Mikuláš, tel.: 044/5570820 • **LUČENEC** - Autokomplex s.r.o., Športová 4938, 98403 Lučenec, tel.:047/4331259 • **MALACKY** - AUTO TRADE 4x4 Stupavská 2961, 901 01 Malacky, tel.: 0903 643 714 • **MARTIN** - Nový Topcar s.r.o., Remeselného 43, 03601 Martin, tel.: 043/4270134 • **MICHALOVCE** - Kia Michalovce s.r.o., Moťanianska 5713, 07101 Michalovce, tel.: 056/6861111 • **NITRA** - Motor-Car Nitra s.r.o., Bratislavská cesta 1, 94901 Nitra, tel.:037/6515219 • **PIEŠŤANY** - Cars IQ s.r.o., Žilinská cesta 112, 92101 Piešťany, tel.: 033/7721595 • **PLAVNICA** - Auto Vendy Slovakia, Plavnica 444, 96545 okres Stará Ľubovňa, tel.: 052/4282453 • **PODBREZOVÁ** - Motor-Car Podbrezová, Štiavnička 613, 97681 Podbrezová, tel.: 048/6172226 • **POPRAD** - Motor-Car Poprad s.r.o., Partizánska 92, 05801 Poprad, tel.: 052/7995601 • **PREŠOV** - HS-Plus s.r.o., Pod Táborom 32, 08001 Prešov, tel.: 051/7722841 • **PRIEVIDZA** - KMG TOP s.r.o., Nerpajská cesta 3414, 97101 Prievidza, tel.: 046/5420785 • **ROŽŇAVA** - Artia Ondrej Autocentrum, Generálka 563, Brzotín, Ďačí BMK, 04801, tel.: 058/7328135 • **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - K.S. s.r.o., Mlynská 8, 05311 Smižany, tel.: 053/4298433 • **TOPOĽČANY** - KMG TOP, s.r.o., Pod Kalvárnou 4228, 95501 Topoľčany, tel.: 038/5323917 • **TRENČÍN** - Auto Market Trenčín, s.r.o., M. R. Štefánika 26, 91250 Trenčín, tel.: 032/7431924 • **TRNAVA** - Motor-Car Trnava, s.r.o., Nitrianska cesta 28, 91700 Trnava, tel.: 033/5531243 • **ZVOLEN** - Motor-Car Zvolen, s.r.o., Námestie SNP 28/41, 960 01 Zvolen, tel.: 0918/364132 • **ŽIAR NAD HRONOM** - Motor-Car Banská Bystrica, s.r.o., OC Žiar nad Hronom, Priemyselná 39, 96501 Ladomerská Vieska, tel.: 045/6727322 • **ŽILINA** - Nový Topcar s.r.o., Bytčická cesta, 01009 Žilina II, tel.: 041/7248108

Kombinovaná spotreba paliva: 4,7 – 7,7 l/100 km, emisie CO_2 vo výfukových plynoch: 126 – 184 g/km

Lízingová ponuka platí do odvolania.
*7 rokov/150 000 km na pohonné jednotky a 5 rokov/150 000 km na celý automobil. Platí pre KIA cee'd vo všetkých krajinách EÚ (+ Nórsko, Švajčiarsko, Island a Gibraltár) okrem Rumunska a Bulharska.

KIA Motors Sales Slovensko, s.r.o.
generálny partner SOV

EURO 2008

KIA MOTORS
Official Partner

Šport a olympizmus vo výtvarnom umení

V Galérii Z Zichyho paláca v Bratislave boli vystavené diela, prihlásené do národného kola výtvarnej súťaže „Šport a olympizmus“

V Galérii Z Zichyho paláca v Bratislave sa 8. febuára uskutočnila vernisáž diel, prihlásených do národného kola výtvarnej súťaže „Šport a olympizmus“. Zúčastnilo sa nej viac než sto hostí, medzi ktorými bola aj veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva v SR Brit Lövsethová. Vernisáž bola spojená aj s vyhlásením výsledkov súťaže, obsahovo orientovanej na šport a blížiace sa Hry XXIX. olympiády v Pekingu 2008. V poradí tretia športovo-olympijsky zameraná súťaž v posledných rokoch prebiehala od mája do 20. novembra 2007 a bola určená profesionálnym aj amatérskym výtvarným umelcom. Vypísaná bola v kategórii dvojrozmerných a trojrozmerných diel.

■ *Víťazné dvojrozmerné dielo „Wrestling“ a jeho autor Ivan Patúc.*

■ *Víťazné trojrozmerné dielo „Skok k víťazstvu“ a jeho autor Martin Navrátil.*

O víťazoch súťaže rozhodla hodnotiaca porota v zložení: prof. **Jozef Jankovič** (akademický sochár), prof. **Štefan Šlachta** (predseda kultúrnej komisie SOV) a **Mária Mračnová** (podpredsedníčka SOV pre rozvoj olympizmu). **Porota sa napokon rozhodla oceniť len diela profesionálnych výtvarníkov**, amatérski dostali ďakovné listy za účasť. **V kategórii dvojrozmerných diel porota udelila len prvé miesto, ktoré získal Ivan Patúc s dielom „Wrestling“** (zápasenie). **V kategórii trojrozmerných diel získal prvé miesto Martin Navrátil s dielom „Skok k víťazstvu“ a druhé miesto Norbert Kelecsényi s dielom „Torzo v pohybe“.** Ďalšie súťažné diela neboli ocenené. Laureáti získali diplomy SOV a finančné prémie – za prvé miesto 15 000 Sk a za druhé miesto 10 000 Sk. Víťazné diela v kategórii profesionálnych výtvarných umelcov prihlási SOV do medzinárodnej súťaže MOV v Lausanne, kde laureáti môžu získať veľmi hodnotné prémie.

■ *Ďalšie ocenené trojrozmerné dielo - „Torzo v pohybe“ autora Norberta Kelecsényiho.*

Víťaz v kategórii dvojrozmerných diel **Ivan Patúc** v krátkom rozhovore povedal, že olympizmus a šport považuje za veľmi zaujímavú tému pre výtvarníka, pretože krásne telá športovcov a dynamika športu sú veľmi atraktívnym námetom. Sám sa na takejto súťaži zúčastnil už tretí raz. Teraz si vybral zápasnícky motív. **„Od začiatku som chcel stvoriť dielo, stvárňujúce zápasníkov, pretože v tomto športe veľmi dobre vidno hru svalov i napätie v boji. Na postavy zápasníkov som sa rozhodol použiť dva rôzne materiály s odlišnou farbou – meď a hliník. Tým som chcel vyjadriť jedno z posolstiev olympizmu, spájajúceho ľudstvo – že na farbe pleti nezáleží.“**

Víťazné trojrozmerné dielo s názvom „Skok k víťazstvu“ bolo zavesené uprostred výstavnej miestnosti. Jeho autor **Martin Navrátil** vysvetľoval, že od začiatku chcel použiť motív z atletiky. Napokon si vybral skok do výšky, pretože je to veľmi dynamická disciplína, a pritom nepatrí medzi tie najpopulárnejšie a najviac medializované. **„Ako materiál som použil plech, ale nemusí to byť konečná podoba diela – skokan sa dá pozinkovať, alebo patinovať. Vystavený je vo visiacej polohe nad latkou, ale utvoril som ho tak, že môže byť aj položený v kľačiacej polohe hľadiac v napätí na latku, či sa udrží na stojanoch,“** povedal autor.

Národné kolo výtvarnej súťaže „Šport a olympizmus“ vyhlásil Slovenský olympijský výbor prostredníctvom svojej kultúrnej komisie na základe úspechu výtvarných súťaží, organizovaných Medzinárodným olympijským výborom a národnými olympijskými výbormi v minulých rokoch. Výstava súťažných diel je určená širokej verejnosti s cieľom pritiahnuť pozornosť ľudí k olympijskej tematike a predstaviť olympijské hry prostredníctvom inej, ako športovej dimenzie. **„Hovorí sa, že šport je v depresii, že máme čoraz menej športovcov i športovísk. Akoby sa nám to odrazilo aj na malej účasti v tejto súťaži. Vzhľadom na nízky počet súťažných prác sme preto vystavili aj oficiálne plagáty všetkých letných a zimných olympijských hier,“** uviedol v príhovore na vernisáži predseda SOV **František Chmelár.**

Výstava v Galérii Z Zichyho paláca trvala do 24. februára 2008.

ĽUBOMÍR SOUČEK
FOTO ŠTARTFOTO/JAKUB SÚKUP

Precvičte si zábavu s rodinou

So 4G internetom budete aj vy šampiónom

Zúčastnite sa vlastnej domácej olympiády! Tú pravú radosť a vzrušenie zo športových výkonov môžete zažiť aj doma za počítačom. Jediné, čo potrebujete, je 4G internet a zábavu z hry zažije celá rodina.

www.t-com.sk ▪ 0800 123 456 ▪ T-Centrum

T · · Com

Diskusné témy na olympijský kongres 2009

Celé olympijské hnutie sa môže podieľať na príprave materiálov pre XIII. olympijský kongres v roku 2009 v Kodani

V Kodani sa od 3. do 5. októbra 2009 po pätnásťročnej prestávke uskutoční v poradí trinásty olympijský kongres. Jeho ústrednou témou bude „Olympijské hnutie v spoločnosti“. Olympijské kongresy sa vždy venujú závažným otázkam vývoja moderného športu a olympijského hnutia a určujú celkovú strategickú líniu hnutia na dlhé obdobie.

Medzinárodný olympijský výbor vyzval celé olympijské hnutie na predkladanie príspevkov v piatich hlavných tematických okruhoch, z ktorých každý má tri podtémy. Až do konca tohto roka môžu členovia olympijskej rodiny na celom svete svojimi námetmi prispieť do diskusie o aktuálnych témach. Po sumarizácii diskusie bude komisia MOV pre Olympijský kongres v prvom polroku 2009 definovať hlavné trendy a formulovať odporúčania pre olympijský kongres v Kodani.

Príležitosť zapojiť sa do diskusie majú aj slovenské športové subjekty, či masmédiá. Z tohto dôvodu SOV stručne informuje o jednotlivých tematických okruhoch. Podrobnejšie informácie sú k dispozícii na internetovej stránke www.olympic.sk.

TÉMY A PODTÉMY DISKUSIE NA OLYMPIJSKOM KONGRESE 2009

TÉMA 1: ŠPORTOVCI

1.1 Vzťah medzi športovcami, klubmi, federáciami a NOV

1.2 Ochrana zdravia pri tréningu a súťažiach

1.3 Spoločenský a profesionálny život športovcov počas a po skončení vrcholového súťaženia

Z obsahu: Olympijské hnutie by malo prehodnotiť, či existujúce štruktúry sú stále uspokojivé alebo či je potrebné vykonať zmeny, aby boli záujmy športovcov a rôznych orgánov patriacich do tejto podpornej štruktúry lepšie chránené, ďalej prehodnotiť, aké zlepšenia je potrebné vykonať v oblasti ochrany zdravia športovcov a zaujať nový postoj k preškoľovaniu športovcov.

TÉMA 2: OLYMPIJSKÉ HRY

2.1 Ako zabezpečiť, aby olympijské hry zostali významnou udalosťou?

2.2 Olympijské hodnoty

2.3 Univerzálnosť a rozvojové krajiny

Z obsahu: Olympijské hnutie by malo prehodnotiť, či olympijské hry stále pomáhajú šíriť olympijské ideály a či olympijské hodnoty naďalej prispievajú k úspechu olympijských hier. Aké iniciatívy sú potrebné na zabezpečenie toho, že budúce olympijské hry budú tiež vnímané ako významná udalosť? Ako možno zlepšiť univerzálnosť olympijských hier?

TÉMA 3: ŠTRUKTÚRA OLYMPIJSKÉHO HNUTIA

3.1 Autonómnosť olympijského hnutia

3.2 Správne riadenie a etika

3.3 Vzťah medzi olympijským hnutím a zainteresovanými stranami

Z obsahu: Olympijské hnutie by malo stanoviť, či sú utvorené uspokojivé podmienky na zabezpečenie jeho nezávislosti, pričom by malo byť zaručené, že vzťahy s kvalifikovanými verejnými alebo súkromnými organizáciami a orgánmi sa nenarušia. Sú športoví správcovia dostatočne školení v oblastiach riadenia a etiky? Fungujú vzťahy medzi olympijským hnutím a rôznymi zainteresovanými stranami (vlády, médiá, obchodní partneri, verejná mienka atď.) efektívne, aby naplnili ciele olympijského hnutia? Rešpektujú sa vždy práva a povinnosti rôznych zainteresovaných strán vo vzťahu k olympijskému hnutiu a naopak?

TÉMA 4: OLYMPIZMUS A MLÁDEŽ

4.1 Vývoj smerom k aktívnej spoločnosti

4.2 Je súťažný šport stále príťažlivý?

4.3 Športové udalosti pre mládež

Z obsahu: Aké sú dôvody poklesu fyzickej aktivity mladých ľudí a ich účasti v športových činnostiach? Aké opatrenia možno prijať, aby sa podarilo tento trend zvrátiť? Ako možno mladých ľudí podporiť v účasti na športových a fyzických aktivitách? Akú úlohu by mal šport zohrávať vo vzdelávacom systéme? Ktoré športové hodnoty by mali byť propagované v rámci systému vzdelávania? Ktoré športy sú v súčasnosti pre mladých najpríťažlivejšie a prečo? Ako olympijské hnutie najlepšie podporuje súťažný šport pre všetkých? Aké opatrenia treba prijať, aby sa počas súťaží rešpektoval fyzický, mentálny a spoločenský vývoj mladého človeka? Malo by olympijské hnutie utvárať a organizovať podujatia pre mladých, či už podujatia týkajúce sa športu alebo iné? Ak áno, ako? Ak nie, prečo?

OLYMPIJSKÉ KONGRESY A ICH HLAVNÉ TÉMY

- **PARÍŽ 1894 – Znovuobnovenie olympijských hier**
- **LE HAVRE 1897 – Športová hygiena a pedagogika**
- **BRUSEL 1905 – Technické aspekty telesných cvičení**
- **PARÍŽ 1906 – Umenie, literatúra a šport**
- **LAUSANNE 1913 – Športová psychológia**
- **PARÍŽ 1914 – Olympijské pravidlá**
- **LAUSANNE 1921 – Olympijské pravidlá**
- **PRAHA 1925 – Olympijské pravidlá**
- **BERLÍN 1930 – Olympijské pravidlá**
- **VARNA 1973 – Šport pre mierový svet**
- **BADEN-BADEN 1981 – Zjednotení športom a pre šport**
- **PARÍŽ 1994 – Storočnica obnovenia olympijských hier**
- **KODAŇ 2009 – Olympijské hnutie v spoločnosti**

TÉMA 5: DIGITÁLNA REVOLÚCIA

5.1 Nový manažment športových práv

5.2 Ako zvýšiť počet športových divákov?

5.3 Komunikácia so zainteresovanými stranami v digitálnom veku

Z obsahu: Olympijské hnutie by malo zvážiť, či je súčasný model spravovania mediálnych práv stále vhodný, pričom treba vziať do úvahy technologický pokrok a spôsob, akým verejnosť interaguje so športovými podujatiami. Ako by malo olympijské hnutie vyvinúť nové spôsoby, ktorými by zabezpečilo, že väčšina televíznych divákov a užívateľov internetu môže získať prístup k olympijským hrám? Mal by MOV naplánovať nový obsah týkajúci sa olympijských hier s cieľom zvýšenia počtu divákov? Ak áno, aký?

■ *Olympijský kongres sa zaoberá množstvom tém, nielen olympijskými hrami.*
FOTO ŠTARTFOTO/JÁN SÚKUP

... pretože výsledok je dôležitý.

- Výkonnosť
- Koncentrácia
- Odolnosť
- Zrak
- Imunita

Výživový doplnok

PRVÝ MULTIVITAMÍN VYVINUTÝ PRE DLHODOBÚ VÝKONNOSŤ

www.calibrumprofi.sk

CAL/08.07/002.01/60193611-SK

Beijing 2008

SLOVENSKO

Olympijský tím
Peking 2008

S chuťou sa pripravujeme na olympijské hry v Pekingu

www.olympic.sk

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ MARKETINGOVÁ, a. s.

ĎAKUJEME GENERÁLNYM PARTNEROM

KIA MOTORS · T-Com · Člen skupiny E.ON

ĎAKUJEME PARTNEROM

Matador · ZENTIVA · Topvar

ĎAKUJEME MEDIÁLNYM PARTNEROM

TA3 · SME · MAN · ABK